

2 **ჰილარი და ნახაინი, ანუ ერთ „ტრუბაში“ ორჯერ ვერ გაქვრები**

4 **რამაზ კლიმაშვილი: ჰაბაში სააკაშვილის წინააღმდეგ 380 ტონი ღვს!**

6 **სერგეი ბაგაშინის სენსაციური განცხადება**

7 **დავით იაკობიძე: 10 წელიწადში კორუფცია საქართველოში სამჯერ გაიზარდა**

8 **უსაპართლოვის რაფსოდია**

10 **ირაკლი სესიაშვილი: რაში სჭირდება ხელისუფლებას 300 000 რეზერვისტი?**

რევიზიონიზმის უპირობო ფრენა,

5

ანუ რა გითხრათ, რით გაბასაროთ?!

გულბათ რცხილაძე: 18
სომხეთ-აზერბაიჯანის მტრობამ საქართველო გადაარჩინა, ვლადიმერ პუტინმა კი სააკაშვილი დაინდო

გივი ბერძენიშვილი:

13

მანქურთაბის ქვეყანა

სარგები ბაგაფუნის სენსაციური განცხადება

სერგეი ბაგაფუნის განცხადება, რომელზეც ქვემოთ გვეყენება საუბარი, ექსპერტებმა შეაფასეს, როგორც ფრიად საყურადღებო და ერთგვარად მოულოდნელიც კი: „დღეს აშშ და ევროკავშირი ამბობენ, რომ ალარ ცდილობენ, აფხაზეთი საქართველოს შემადგენლობაში დააბრუნონ. მათ სხვა ამოცანა აქვთ: რაც შეიძლება სწრაფად და მეტად ჩამოაშორონ აფხაზეთი რუსეთს. თუმცა აფხაზეთმა რუსეთი სტრატეგიულ პარტნიორად არა კონიუნქტურული შეხედულებების, არამედ გულის ძახლის გამო აირჩია... აფხაზეთს რუსეთს ვერავინ ჩამოაშორებს“.

რას უნდა ნიშნავდეს ასეთი სკანდალური მოსაზრების შემოგდება ჩვენს ინფორმაციულ სივრცეში?

გვიღალატეს მეგობრებმა და რუსეთთან ურთიერთობის „გადატირთვას“ ანაცვალეს საქართველო თავისი პრობლემებითა და კანონიერი მოთხოვნებით? უფრო გასაგებად ვიტყვი: ფეხებზე ხომ არ დაგვიკიდეს?

ბაგაფუნის განცხადებას განსხვავებული შეფასებები მისცეს ქართველმა მკვლევარებმა. ზოგიერთის აზრით, უეჭველია, რომ ეს არის მხოლოდ ხილული ნაწილი, „გაუთიწილი ინფორმაცია“ იმ ურთიერთობების, რაც კულისებში მიმდინარეობს; იმ ფარული პოლიტიკის ნაწილია, რომელსაც აშშ აფხაზეთის მიმართ განახორციელებს და რომელიც ორმაგი სტანდარტებით ხასიათდება.

მართალია ბატონი ბაგაფუნი, — ამბობს პოლიტოლოგი სოსო ცისკარიშვილი, — **როცა მიიჩნევს, რომ არც ვაშინგტონი, არც ბრიუსელი არ ცდილობს და არც აპირებს რაიმე მყისიერ რეაგირებას საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღსადგენად. ისევე, როგორც საქართველოს მოსახლეობის დიდი ნაწილი, რომელიც აცნობიერებს, რომ სწრაფი მოქმედება იმავე შედეგის მომტანი იქნება, რაც ჩვენი ხელი-**

სუფლების გაუაზრებელმა ნაბიჯებმა არაერთხელ მოიტანა საქართველოში არსებული კონფლიქტების მიმართულებით.

საკითხავია, ვინ უფრო იმსახურებს შერისხვას — ისინი, ვინც შეიძლება ხედავენ აფხაზეთთან, როგორც კეთილმეზობლებთან, ურთიერთობის პერსპექტივას, თუ ისინი, ვისაც ურჩევნია, რომ აფხაზეთის სახით დამონებული მტერი გვყავდეს საქართველოს ტერიტორიაზე.

ეს განვითარების ორი უკიდურესი ნერტილია, მაგრამ ხომ არსებობს შუალედიც, თანაარსებობის ცივილიზებული ფორმები, რომლებზეც უარის თქმა სიკეთეს არ მოუტანს არც თბილისს, არც სოხუმს?

ექსპერტის აზრით, ხელაღებით უარსაყოფი არ არის აფხაზი ხალხის გულსთქმა. ქართველებმა საკუთარ გულშიც უნდა ჩაიხედოთ, როგორი იყო ჩვენი უმეცრების წილი, როცა აფხაზებსა და მათ გულს ვუბიძგებდით იმის სათქმელად, რასაც ბატონი ბაგაფუნი დღეს აცხადებს.

ტურისტთაგან, ანუ როსა მთავრობის თავჯდომარე ტურისტებს წინილაპირით ითვლის

ამ ინფორმაციას, რომელიც საქართველოში 3 ივლისს გაავრცელეს, სრულად მოგანვდით, თორემ გაგიჭირდებათ იმის გაგება, თუ რატომ ამიფორიაქდა ფიქრები ფილოსოფიურ ქრილში. ასეთი ინფორმაციის წყარო თუ ჰიპოტენტი, რომელიც შეგძრავს და აგაღელვებს, მხოლოდ მიხილ სააკაშვილთან შეიძლება იყოს დაკავშირებული. აბა, ბაქრაძე და გილაური რას იტყვიან, ვის აინტერესებს!

ამ ინფორმაციას, რომელიც საქართველოში 3 ივლისს გაავრცელეს, სრულად მოგანვდით, თორემ გაგიჭირდებათ იმის გაგება, თუ რატომ ამიფორიაქდა ფიქრები ფილოსოფიურ ქრილში. ასეთი ინფორმაციის წყარო თუ ჰიპოტენტი, რომელიც შეგძრავს და აგაღელვებს, მხოლოდ მიხილ სააკაშვილთან შეიძლება იყოს დაკავშირებული. აბა, ბაქრაძე და გილაური რას იტყვიან, ვის აინტერესებს!

ვიცი, რადგან სააკაშვილმა თავისი პირით განაცხადა, რომ აჭარა ვარშალომიძისაა, მისი მხარეა და საადგილმამულო ნადელი — მიზომილი მინა.

იცის ეს ვარშალომიძეცა, მაგრამ „არაფრის გაგებაში“ (პრეზიდენტისა და მოძელებიჭო ელემენტების სლენგია) არ არის ტურიზმის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი **ზაალ აბაზაძე**, რომელმაც ტურისტების რაოდენობის შესახებ დასმული შეკითხვებიდან ვერც ერთს პასუხი ვერ გასცა (ესეც პრეზიდენტის ინტერვიუდანაა).

ეტყობა, აბაზაძე იმ პერიოდის გადმონაშთია, „როდესაც ხელისუფლებაში მოვედით“ და როცა (არც გაიფიქროთ!) „ქვეყნის სამართავად მზად არ ვიყავით“ (მ. სააკაშვილი), იმ როგორცის წარმომადგენელია, რომლებიც მთავრობაში მუშაობენ „ნაკლებად უკეთესად. ჩვენი მიზანი კი

„აჭარის რეგიონში, — უბრაძანება პატივცემულ მიხილს, — სამ წელიწადში 2,5 მილიარდი დოლარის ინვესტიცია იდება. ეს იმიტომ, რომ აჭარას კარგი მთავრობა ჰყავს. ლევან ვარშალომიძემ ზუსტად იცის, რამდენი ტურისტი შედის ყოველდღიურად მის მხარეში“.

აქ შევეჩვიეთ, სიბრძნის უღელტეხილის უმაღლეს ნერტილზე, რათა სრულად აღვიქვათ ამ სიმბოლოდან გადასული აზრის სივრცე ჰორიზონტამდე და იმის იქითაც.

მასშტაბურობა ასეთი დაგვარწმუნებს, რომ „სამყაროში სხვა არაფერია, გარდა იმისა, რაც ცნობილია ან უცნობია. სხვა არაფერი არ შეიძლება არსებობდეს“ (ნ. ჯინი, მოძღვარი).

ცნობილია, რომ პატივცემული მიხილი დაუღელელო ორატორია, რაც „სპეციალურ რეპორტაჟში“, რომელიც იმავე დღეს ერთ-ერთი ტელეარხით გადაი-ცა, კიდევ ერთხელ დაგვიდასტურა.

უცნობია, როგორ ახერხებს „აჭარის კარგი მთავ-

რობა“, 2,5 მილიარდი დოლარის ინვესტიცია ჩადოს „აჭარის რეგიონში“ ან, ეგებ, ეს ის შემთხვევაა, როცა ვარშალომიძემ სააკაშვილი უნდა ვიგულისხმობო? „Говорим партия, подраз-умеваем Ленин“?

ახლა უკვე ცნობილია, რომ „ლევან ვარშალომიძემ ზუსტად იცის, რამდენი ტურისტი შედის ყოველდღიურად მის მხარეში“. და ამიტომაც არის იგი „კარგი მთავრობა“.

აქამდე უცნობი იყო, რომ აჭარის მთავრობის სათავეში მდგარი პერსონა შეთავსებით მუშაობს სასაზღვრო-გამშვებ პუნქტებში სარგებ და კიდევ სადაც, და „თელასის“ „სოჩიკვიტ“ ზუსტად ითვლის „რამდენი ტურისტი შედის ყოველდღიურად მის მხარეში“.

ითვლის თუ არა რამდენი გადის, არ ვიცი. და, საერთოდ, როგორ ახერხებს ასეთ გაორებას, გაუგებარია.

ალბათ, საქმე შემოეღია მთავრობაში და ჩოთქუან-გარომით შეივსო დანაკლისი: ერთი, ორი, ასი, ათასი ტურისტი?..

რა მოგახსენოთ. სამაგიეროდ, ახლა უკვე

პიპა აფრიკა, პაპა ჯორჯია!

გადის დრო. მთავრობები მიდიან და მოდიან. კენია რჩება... გახსოვთ, ალბათ, კენიის საქონლის ხორცი, სამი გემით რომ გამოგზავნა სიგუას მთავრობამ 15-იოდე წლის წინათ და აქამდე ვერ ჩამოაღწია საქართველოში. 3 ივლისს ნაცბოლების მთავრობამ კენიასთან კომუნიკე გააფორმა — კიდევ ერთი გარღვევა აფრიკის მიმართულებით, რაც წლეულს განსაკუთრებით თვალშისაცემია: ბოსტვანა, გამბია, კაბო-ვერდე, კომორო, ლიბერია და ახლა — კენია!

თბილ ქვეყანაში, საქართველოში ცივი კენიური ზამთრის დღეებისგან თავის დასაღწევად?

თანაც, უცნობია, მოუწევს თუ არა ვარშალომიძეს მათი სულადობის დათვლა საქართველოს საზღვარზე...

კენიის რესპუბლიკის მხრიდან კომუნიკეს ხელი მოაწერა ვარშალომიძის სახელიდან წარმომადგენელმა **ზაქარია მუიტამი**.

ცუდად მენიშნა — იქით **ზაქარია, აქეთ ზაალი**, აბაზაძე, რომელიც პრეზიდენტმა უკვე მოხსნა დაკავებული თანამდებობიდან: რამე არ დაემართოს იმ „შეკაცს“... ჩვენი მხრიდან კახა (იგივე ალექსანდრე) ლომიაა ხელ-

მომწერი. ეს უფრო უარესი, რადგან როდის იყო, რომ ამ თეთრი კაცის დაკეთებული საქმე შუგ ჩირად არ შემობრუნებია საქართველოს?..

„მხარეები იხელმძღვანელებენ ეროვნული სუფრენიტიტის, ტერიტორიული მთლიანობის პატივისცემისა და ერთმანეთის შიდა საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპებით“, — ჩანერლია ერთობლივ კომუნიკეში.

დავიცვათ დიპლომატიური ტაქტი და მხოლოდ გავიღი-მოთ: ხელიდან ნასულა ჩვენი საქმე, თუ კენიასაც უნდა შევასხენოთ, რომ ძალიან ცუდია საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყო-

ფა და დავმოძღვროთ, რომ მან აზრადაც არ უნდა გაივლოს, მაგალითად, ქვემო ქართლის ოკუპირება ან სამცხე-ჯავახეთში თავისი ჯარის ნაწილების ჩაყენება.

კენიის მთავრობის ხასიათზე თუა დამოკიდებული ჩვენი პრობლემების მოგვარება, ეგაა და გორის ციხე! კენიის მთავრობის ხასიათზე თუა დამოკიდებული ჩვენი პრობლემების მოგვარება, ეგაა და გორის ციხე! კენიის მთავრობის ხასიათზე თუა დამოკიდებული ჩვენი პრობლემების მოგვარება, ეგაა და გორის ციხე!

საინტერესოა, რუსეთი აფრიკაში რომ იყოს, აღმოჩნდება თუ არა „მავი კონტინენტის“ იმ 31 სახელმწიფოს შორის, რომლებთანაც საქართველოს დიპლომატიური ურთიერთობა აქვს დამყარებული?

ჩვენი ხელისუფლებისა და მისი საგარეო უწყების გონება სხვა მიმართულებით ქრის: ხან აზია-წყნარი ოკეანისკენ (ბრუნეი, მალდივის რესპუბლიკა, მარშალის კუნძულები, ფიჯი და სამოა), ხან ლათინური ამერიკისკენ (დომინიკის რესპუბლიკა, პარაგვაი, პერუ, სენტ-ვინსენტი და სენტ-ლუჩია).

აქ, ამ თავისებურ „ქართა სქემაში“ უცნაური დამთხვევა ხდება, განსხვავებულ ინტერესთა დამთხვევა ერთნაირი მიმართულებით: სერგეი ბაგაფუნმა ახლახან განაცხადა, რომ „ამ მიმართულებით აფრიკის, ახლო აღმოსავლეთის, კარიბის აუზისა და სამხრეთ ამერიკის ქვეყნებთან მუშაობას არ ვწყვეტთ“.

პარალელური კურსებით მივდივართ? **არმაზ სანაგულია**

უსამართლობის რაფსოდია

გასულ კვირას, ოთხშაბათს, 30 ივნისს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში პოლიტიკტიმარ ვლადიმერ ვახანიას საქმის განხილვა შედგა. მართლმსაჯულების მხრიდან ხანგრძლივი ყოყმანისა და დროის უსაფუძვლოდ განელვის შემდეგ პროცესი, როგორც იქნა, ელირსა მსჯავრდებულს და ამით, შეიძლება ითქვას, ერთგვარი იმედიც კი გაჩნდა, რომ სიმართლე ამჯერად მაინც გაიმარჯვებდა, მაგრამ ქუთაისის სასამართლოს განაჩენი, რომელიც მან მსჯავრდებულ ვახანიას მისი ბრალეულობის დამამტკიცებელი ფაქტების არარსებობის მიუხედავად გამოუტანა, გამრუდებული სამართლის კიდევ ერთ ნიმუშად წარმოჩნდა.

სხდომათა დარბაზში, მსჯავრდებულის ახლობლების გარდა, უფლებადამცველი ორგანიზაციების წარმომადგენლები და ჟურნალისტები უხვად იყვნენ. სამ კვირამდე შეიარაღებული ნიღბიანს მსჯავრდებულს შემოჰყავთ. პირველი სიტყვა დაცვის მხარეს მიეცა. ადვოკატებმა ლალი აფციაურმა, ლილი გელაშვილმა, ილია ლომიამ, ნუგზარ კვარაცხელიამ, ჯემალ მელიამ და გია ებრაელიძემ კონკრეტულ ფაქტებსა და არგუმენტებზე დაყრდნობით დაუმტკიცეს სასამართლოს, რომ პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილება — ვლადიმერ ვახანიასთვის ოთხი წლით თავისუფლების აღკვეთა, უსამართლო და უსაფუძვლო იყო. სასამართლო კოლეგიის თავმჯდომარე მარინა სი-

რძელა. მთელი ამ წნის განმავლობაში მოპასუხე მხარე — ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს პროკურორი **დიტო (დიმიტრი) ხვითია**, რომელსაც ლომის წილი მიუძღვის ვლადიმერ ვახანიას წინააღმდეგ საქმის შეითხვენა-შეკონინებაში, აუღლებებულად ისმენდა ოპონენტთა მწვავე საუბრებს და ბოლომდე „დუმის უფლებას“ იყენებდა. საამისოდ, მინიმუმ ორი მიზეზი მაინც გაჩნდა — პირველი ის, რომ სათქმელი არაფერი ჰქონდა, და მეორე — დაცვის მხარისგან განსხვავებით, არავითარი არგუმენტი, ფაქტი და მტკიცებულება არ სჭირდებოდა, მის ზურგს უკან მდგომი ახალი-ელების დავალება რომ შეესრულებინა. ამიტომაც იყო მშვიდად, იმდენად მშვიდად, რომ დაიწყა თუ არა სასამართლო პროცესი, რამდენიმე წუთში მოპასუხის სავარძელზე ლა-

დად მოკალათებულს ჩვილი ბავშვივით ჩაეძინა. რაც მართალია, მართალია, სასამართლო კოლეგიის თავმჯდომარე მას რამდენჯერმე დაურღვია უშფოთველი ძილი — სათქმელი ხომ არაფერი გაქვსო, რაზეც უარი მიიღო. ამის შემდეგ რამდენიმე ხანს ისევ დაცვის მხარის წარმომადგენლებმა ისაუბრეს და ბოლოს მოსამართლემ სიტყვა მსჯავრდებულს მისცა.

ვლადიმერ ვახანიამ თითქმის ნახევარი საათი ილაპარაკა და მის საქმესთან დაკავშირებული ყველა ნიუანსი, შემთხვევა თუ ფაქტი დეტალურად გააანალიზა. ისაუბრა იმის შესახებაც, თუ როგორ ეწვივნენ მას თბილისის №1 საპრობილემში (2010 წლის 12-13 იანვარს) სამეგრელო-ზემო სვანეთის პროკურატურის წარმომადგენლები იმაზე შესათანხმებლად, დანაშაულს აღიარებდა თუ არა, პატიმრობიდან გაათავისუფლებდნენ. განსაკუთრებული ყურადღება ვახანიამ მის და სხვა მსჯავრდებულთა მიმართ განხორციელებული არაადამიანური მოპყრობისა და ნაშვების ფაქტებზე გაამახვილა და საპატიმროებში არსებულ მდგომარეობასაც შეეხო. უდავოა, რომ სწორედ ეს უნდა ყოფილიყო მოსამართლეთათვის ერთ-ერთი საყურადღებო აქცენტი, მაგრამ სასამართლო კოლეგიის თავ-

მჯდომარემ, გასაგებ მიზეზთა გამო, სიტყვა განწყვეტინა და ასე მიმართა: რასაც ახლა საუბრობთ, თქვენს საქმესთან დაკავშირებული ნაქლებად არისო. ამას დაცვის მხარის წარმომადგენლების პროტესტი მოჰყვა, მაგრამ უშედეგოდ, — მოსამართლემ შენიშვნა არ მიიღო.

სალამოს რვა საათისთვის სასამართლო პროცესი დასრულდა. საქმე განაჩენზე მიდგა და მოლოდინმა დაძაბულობა გაზარდა. ილუზია იმისა, რომ ნავესი გატყდებოდა და სასამართლო კოლეგია ობიექტურ განაჩენს გამოიტანდა, ალბათ, არავის ჰქონდა, მაგრამ, მეორეს მხრივ, იმ უტყუარი მტკიცებულებებისა და მყარი არგუმენტების შემდეგ, რომლებიც დაცვის მხარემ წარადგინა, მსაჯულთა მხრიდან სრული უსამართლობა ძველი წარმოსადგენი იყო. მით უფრო, რომ სასამართლო კოლეგიის თავმჯდომარეს — მარინა სირაძეს სახეზე ეტყობოდა შინაგანი ბრძოლის ნიშნები — სინდისსა და უსინდისობას შორის

არჩევანის გაკეთებით გამოწვეული დაბნეულობა. ეს იყო უხერხულობის მომენტი არა მხოლოდ სასამართლო კოლეგიის თავმჯდომარისთვის, არამედ ყველასთვის, ვინც ამ პროცესს ესწრებოდა. იურისტმა და უფლებადამცველმა **ნანა კაკაბაძემ** ინატრა კიდევ: ნეტავი ახლა აქ არ ვიყო და მოსამართლის ამ საცოდობას არ ვუყურებდეთო.

მოსამართლემ მაინც გამოიტანა ის განაჩენი, რომელსაც იგი, ალბათ, თვითონაც უსამართლოდ მიიჩნევდა. ვლადიმერ ვახანიას, მიუხედავად მისი ადვოკატების დიდი ძალისხმევისა, სამი წლითა და ექვსი თვით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯეს. პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენს, რომელიც ოთხი წლით თავისუფლების აღკვეთას გულისხმობდა, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ, 154-ე მუხლით, მხოლოდ ექვსი თვე მოაკლო.

ვლადიმერ ვახანიას სასამართლო პროცესმა კიდევ ერთხელ თვალნათლივ დაგვანახა, რომ ჩვენს ქვეყანაში სასამართლო არა თუ დამოუკიდებელი არ არის, საერთოდ არ არსებობს.

ჯაბა შვანიძე

კლინტონი რუსეთის მეზობლების დაეპყრებას ცდილობს

სახელმწიფო მდივანმა ჰილარი კლინტონმა საკუთარი მოგზაურობის ბოლოს, რომლის მიზანიც რუსეთის მეზობლების იმაში დარწმუნება იყო, რომ ობამას ადმინისტრაცია მოსკოვთან ურთიერთობების გაუმჯობესების ფონზე მათ არ ივინყებს, ყველაზე მარტივი დიპლომატიური ფორმულირება გამოიყენა, განუცხადა რა ფართოვლებს, რომ შეერთებულ შტატებს შეუძლია „ერთდროულად იაროს და საღებო რეზინიც ღებოს“.

კლინტონი ამ არგუმენტს შელოცვასავით იმეორებდა მისი ხუთდღიანი ვიზიტის დროს უკრაინაში, პოლონეთში, აზერბაიჯანში, სომხეთსა და საქართველოში, საუბრობდა რა იმაზე, რომ „გადატვირთვა“ შეერთებულ შტატებს ყოფილ საბჭოთა სივრცეში საკუთარ გავლენასა და პოლიტიკაზე უარს ვერ ათქმევინებს.

პირდაპირ ესაუბროს თვითგამოცხადებულ რესპუბლიკებს აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს, რომლებიც 2008 წელს რუსეთ-საქართველოს ომის ცენტრში აღმოჩნდნენ. „არ არის საჭირო განდევნების გზების გარეშე მიყვება“, — თქვა პუტინმა, რომლის ციტირებასაც სააგენტო „ინტერფაქსი“ ახდენს. მან ასევე ეჭვქვეშ დააყენა კლინტონის მიერ სამხრეთ ოსეთზე ნათქვამი სიტყვები — „ვილაც მიიჩნევენ, რომ ის ოკუპირებულია, ვილაცისთვის კი — გათავისუფლებული“.

პოლონეთისა და რუსეთის ურთიერთობებში უპრეცედენტო დათბობა პრეზიდენტის თვითმფრინავთან დაკავშირებული ტრაგედიის შემდეგ, რომლის დროსაც პოლონეთის პრეზიდენტი და მთელი რიგი მაღალჩინოსანი მმართველები დაიღუპნენ. ახალი პრეზიდენტის პირობებში უკრაინამაც მკვეთრად შეცვალა მოსკოვისადმი დამოკიდებულება, ნაწილობრივ ფინანსური დახმარების მიღების იმედით. აზერბაიჯანის ლიდერები ობამას ადმინისტრაციის მხრიდან უყურადღებობას უჩივიან, რის გამოც სადავო ტერიტორიის — მთიანი ყარაბაღის კონფლიქტის დაჩაგრულობაში მუშა-

ვლადიმერ ვახანიას სასამართლო პროცესი და სხვა მსჯავრდებულთა მიმართ განხორციელებული არაადამიანური მოპყრობისა და ნაშვების ფაქტებზე გაამახვილა და საპატიმროებში არსებულ მდგომარეობასაც შეეხო. უდავოა, რომ სწორედ ეს უნდა ყოფილიყო მოსამართლეთათვის ერთ-ერთი საყურადღებო აქცენტი, მაგრამ სასამართლო კოლეგიის თავ-

ვისთვის პირადი გზავნილი ჩავიდა. მაგრამ ყველაზე დელიკატური შრომა კლინტონს საქართველოში ელოდა.

შარშან თბილისში ბაიდენის ვიზიტამდე სააკაშვილმა განაცხადა, რომ შეერთებულ შტატებს ახალი რუსული თავდასხმის მოგერიებისთვის საშინელი და ანტი-სარაკეტო შეიარაღებას მოსთხოვდა, ხოლო საქართველოს ოფიციალურმა პირებმა განაცხადეს, რომ სურდათ, აშშ მათ თვითგამოცხადებული ანკლავების საზღვრების დაკვირვებაზე დახმარებოდა. ორივე თხოვნა უპასუხოდ დარჩა.

ობამასთან საქართველო კეთილსინდისიერად დუმდა და მსგავსს არაფერს ითხოვდა. კლინტონმა საქართველო გააფრთხილა, რომ ის არ უნდა შეეცადოს გამოყოფილი ტერიტორიების ძალიან დაბრუნებას, რადგან „წარსულზე კონცენტრირება შეეცდომება“.

ელენ ბარი, სარა მარკუსი

საქართველოს პოლიტიკური იპოტენსია

ამ სათაურის წაკითხვისას მავანმა რომ არ იფიქროს, რატომ მხოლოდ პოლიტიკური, იმპოტენცია ბევრი სახის გვახასიათებს, ვიტყვი, რომ ყველაფერი ერთმანეთთან არის კავშირში და ყველა სახის იმპოტენციის ურთიერთგადაჯახულობა ინვესტს იმას, რაც დღეს საქართველოში ხდება.

კომუნისტური რეჟიმის რღვევა და ე.წ. დამოუკიდებლობის მოპოვება ბიძგი იყო იმ მანკიერების გამოსავლენად, რაც თურმე საქართველოში მცხოვრებთა აზროვნებას ახასიათებდა და რაც, მაღლობა ღმერთს, სათანადო გასაქანს ვერ პოულობდა, სანამ ვილაციის ჩექმისა თუ პატრონაჟის ქვეშ ვიყავით. მაგრამ დაიშალა საბჭოთა კავშირი, გაეხდით „დამოუკიდებლები“ და, აი, დაიწყო, რაც დაიწყო.

ზვიად გამსახურდიას მიმართ ხალხს უბრალოდ პატივისცემა და მხარდაჭერა რომ გამოეხატა, კიდევ რაღა გვიჭირდა, მაგრამ იგი შეუყვარდათ; შეუყვარდათ, როგორც რომეოს ჯულიეტა; აიყვანეს ხელში (და არა მხოლოდ პირდაპირი მნიშვნელობით — ლოკომოტივის სტადიონზე), გააფეტქეს და კვარცხლბეკზე დააყენეს, ვითარცა ზებუნებრივი არსება, რომელსაც, უბრალოდ, არ შეეძლო, რამე არასწორად ეთქვა ან გაეკეთებინა.

სწორედ მაშინ გავაცნობიერეთ, რომ თურმე ბელადომანის სენით ვართ დაავადებული. ეს არ იყო მხოლოდ იმის ბრალი, რომ დამოუკიდებლობა ახალი მოპოვებული გვექონდა. ეს რომ ასე ყოფილიყო, დღეს, ამ ამბებიდან ლამის 25 წლის შემდეგ, მაინც არ გვექნებოდა კიდევ ერთი ახალი ბელადისა თუ ვიხის გამოჩენის არანორმალური მოთხოვნილება. კარგი, დღეს მთელი ინსტიტუტები და მსოფლიოს უძლიერესი სპეცსამსახურები თუ სხვადასხვა „კლუბები“ ჩართული ქართველი ერის გამოთავისებობის საქმეში, მაგრამ მაშინ?

როცა შენ თვითონ არ გაქვს სურვილი, ტვინი გაანძრო, რათა „ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეყვოდეს“, ნუ მოვითხოვთ გარეშე ძალებს, რომ მაინცდამაინც ჩვენ მიმართ გაუჩნდეთ ჰუმანურობა და ჩვენს ალზრდაზე დაიწყონ ზრუნვა. დედა ტერეზა ერთი იყო, ერთი ადამიანი და ისიც გარდაიცვალა, ცხოვრებული. ამერიკის სპეცსამსახურებს კი ვერანაირად ვერ მოვთხოვთ დედატერეზობას ან თუნდაც მამათმავანობას.

მაგრამ რომელ დედატერეზობაზეა საუბარი, როცა გამსახურდიას ხელისუფლებაში მოსვლისთანავე, როცა მაშინდელ ხელისუფლებასა და ოპოზიციას შორის პირველი ბზარი გაჩნდა და დაპირისპირება დაიწყო, ქართველობამ ასეთი ლოზუნგი მოიფიქრა — „ჯერ — დამოუკიდებლობა, მერე — დემოკრატია“. მაპატიოს ყველამ, მაგრამ ვერანაირად ვერ შექნე-

ბა ელემენტარული პატივისცემაც კი იმ ადამიანებისა (უახლესი პერიოდის თანამემამულეებს ვგულისხმობ), რომლებმაც ეს აბსურდის მწვერვალზე ასაყვანი ლოზუნგი „შექმნეს“. და როცა მთელმა ერმა არ დაგმო ამ იდიოტიზმის მომფიქრებელი, იქ უკვე კლინიკასთან გვექონდა საქმე.

პიროვნებებზე აგებულ პოლიტიკას ჯერ არავისთვის მოუტანია სიკეთე. ურავატრიოტებისთვის დავაზუსტებ — თანამედროვეობას ვგულისხმობ, თორემ დავით აღმაშენებელიც, თამარიც და გიორგი ბრწყინვალეც ღვთის წყალობა იყო ჩვენთვის და არა — ჩვენი პოლიტიკური სიმწიფის დადასტურება. თეორიულად დღესაც შეიძლება, გამოჩნდეს მამულები, რომლებიც შეუძლებელს შეძლებს და საქართველოს ამ კატასტროფული ვითარებიდან გამოიყვანს და გააძლიერებს, მაგრამ ეს ისევე და ისევე ღვთის წყალობა იქნება და არა იმის დამსახურება, რომ ჩვენ აზროვნება ვისწავლეთ.

მიუხედავად იმ პოლიტიკური ქართველებისა, საქართველოს თავზე რომ გადაიარა, და ამდენი უბედურებისა, პოლიტიკური სისტემის გაჯანსაღების ნიშანწყალი მაინც არ ჩანს. ისევე ველოდებით ალასანიას, — აი, ჩამოვა ამერიკიდან და მიშას კუდიტქვას ასროლინებს; აი, ნოლაიდელი როგორ ემუქრება ვანოს...

ჯერ, ნებისმიერი მეტ-ნაკლებად მოაზროვნე ერისთვის ის იქნებოდა შეურაცხყოფა, ალასანიას ამერიკიდან ჩამოსვლამდე ზეცაში რომ აუვარდა რეიტინგი. რატომ, ხალხო, რატომ გქონდათ ალასანიას იმედი, ოდნავი წარმოდგენა მაინც გქონდათ

მასზე? თუ დალაგებული ჰაბიტუსი და ინგლისურის ცოდნა საფუძვლით საკმარისია, მასში ერის გადაარჩენელი რომ დაგვენახა?

ამავე აზროვნების დამსახურებაა, რომ საქართველოში დღემდე არ არსებობს არც ერთი ჩამოყალიბებული პარტია. ყველა პოლიტიკური ძალა პერსონიფიცირებულია და, ნებისმიერ პარტიას ხელმძღვანელობა რომ მოაშორო, პარტია იმავე დღეს კი არა, იმავე წუთს შეწყვეტს არსებობას. ან წარმოვიდგინოთ, რომ პარტიების ლიდერებმა ერთმანეთს პარტიები გაუცვალონ... ანეკდოტია, არა? მაგრამ, თქვენი აზრით, ვინმე იგრძნობს განსხვავებას? ეს ხომ ის სიტუაციაა, როცა შესაკრებთა გადაწყველებით ჯამი არ იცვლება?!

ეს კი იმიტომ, რომ ჩვენ პიროვნებებს ვაფასებთ დღემდე და საერთოდ არ გვაინტერესებს მათი პროგრამები, სისტემური მიდგომები, გრძელვადიანი გათვლები... არ შეუძლია ამ ჩვენს ტვინს არაფერი „გრძელვადიანი“ და რა ვქნათ? თუ ვომობთ, ორ დღეში უნდა მოვიგოთ ან თუნდაც წავაგოთ; ეკონომიკას თუ ვაჯანსაღებთ, ერთ კვირაში უნდა მოვამთავროთ ეგ ამბავი...

ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა რამდენიმე წლის წინათ პრაქტიკულად პასუხისმგებლობა აიღო საქართველოზე მთლიანად და მის პოლიტიკურ სისტემაზე კონკრეტულად.

რამდენიმე წლის ტრენინგების (ადრე რომ „დავერობოვებას“ უწოდებდნენ) შემდეგ ამერიკამ საქართველოში პოლიტიკური ხელმძღვანელობა შეცვალა და ყვანია-სააკაშვილის დუეტი მოიყვანა. მიშისტების ოდნავ მოაზროვნე ნაწილისგან ხანდახან გაიგონებთ ასეთ რამეს —

საქართველო ისე იყო დამყაყებულ-დაჭაობებული და ისეთი მასშტაბის რეფორმები იყო გასატარებელი, ნორმალური ფსიქიკისა და მენტალიტეტის ლიდერი ამას, უბრალოდ, ვერ გააკეთებდაო. არის ამაში რაციონალური მარცვალი ნამდვილი. მაგრამ, თქვე დალოცვილის შეილება, ამერიკელები რომ გქვიათ და მთელი ცერეუ-მერეუ რომ თქვენს ხელშია, არაფერ არ აღმოჩნდა თქვენ შორის, ვინც გეტყოდათ, რომ ასეთი, ყველაფერზე წამსვლელი, რეკოლუციონერის ნასვლის დროც მალე დადგებოდა, როგორც კი ყველაზე მტკივნეულ რეფორმებს გაატარებდა და მის ადგილზე ვინმე ნორმალურის მოყვანა იქნებოდა საჭირო?

ალბათ, დამეთანხმებით, რომ საქართველოს ხელისუფლების სათავეში სააკაშვილის მოყვანის ოპერაცია ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 90-იანი წლების შუაში დაიგეგმა და დაიწყო, თუ უფრო ადრე არა. მაშინვე არ შეგეძლოთ ნაციონალების შეცვლელი ნორმალური ძალის შერჩევა-გამოზრდის დაწყება? თუ არც იყო ეს თქვენი მიზანი? იქნებ, მთავარი მისია საქართველოს, უბრალოდ, ტერიტორიად გადაქცევა იყო? მაშინ, ყოჩაღ, კარგად მიგიღწევიათ მიზნისთვის.

ყველაზე ცუდი კი ისაა, რომ ამერიკის მიმართ ამგვარი, ერთი შეხედვით, სამართლიანი პრეტენზიით ჩვენ ისევე საკუთარ უსუსურობასა და დღევანდელ არარაობას ვაღიარებთ — ისევე ამერიკა თუ გვიშველის, თორემ ჩვენით ამის გამკეთებლები არ ვართო. ჰოდა, ღირს კი ამის შემდეგ, რომ თუნდაც იმ ამერიკამ ან სხვა ვინმემ გვიშველოს?

არჩილ ჩხარტიშვილი

ილია მეორე: „ადამიანის მიერ წარმოთქმული სიტყვა ვერცხლია, დუმილი კი — ოქრო“

სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესი ილია მეორეს განცხადებით, „ადამიანის მიერ წარმოთქმული სიტყვა ვერცხლია, დუმილი კი — ოქრო“.

ამის შესახებ უწმინდესმა სამების საკათედრო ტაძარში საკვირაო ქადაგებისას განაცხადა და მრევლს ერთმანეთის მოსმენისკენ მოუწოდა:

„ადამიანი მტყუალაბაში საკუთარ აზრს გადმოსცემს, როგორც, ხშირ შემთხვევაში, არასწორია. მიწა, ყველა ჩვენივენი ვუსუკრო, ერთმანეთს მოვსაინოთ და გვექნდეს, არა მხოლოდ საუბრის, არაფერ მოსაინის კულტურაზე. ასე ჩვენ შეხდომავს ნაკლებად დაუშვავით“.

რომელიმე ადამიანი ხომ არ გაგახსენათ ამ სიტყვებში?

ნამდვილად არ მინდა, პატრიარქის სიტყვების ინტერპრეტაცია მოვახდინო და გადაჭრით ვთქვა, გინდათ თუ არა, უწმინდესი ამ ადამიანს გულისხმობდა-თქო, მაგრამ გულზე ხელი დავიდოთ და ვის უხდება ეს სიტყვები ყველაზე მეტად, თუ არა მიხელი სააკაშვილს?

„საქართველო ვითარდება ისე, როგორც არასდროს“, „თბილისი უფრო კარგადაა განათებული, ვიდრე მიუნხენი და ამსტერდამი“, „ასეთი აღმშენებლობა საქართველოში არასოდეს ყოფილა“, „7 ნოემბერს მომიტინგეებისთვის მოქმედი ყოველი ხელკეტი მე მხედებოდა“, „ჩვენ შევდექით, როგორც სახელმწიფო“, „რუსეთს აქედან გავაპანლურებთ“, „ესენი არიან ღორები“, „ჩასაარეცხები“, „საქართველოში ერთხელ და სამუდამოდ დამყარდა კანონის უზენაესობა“, „არანაირი შემწყნარებლობა, წვრილმანი დანაშაულისთვის ყველანი ციხეში“...

საჭიროა გაგრძელება?

ვისაც მიხელო სააკაშვილთან შეხება ჰქონია, კარგად იცის, რომ იგი ვერ იტანს შეპასუხებას, სანინა-აღმდეგო აზრს, თუნდაც არგუმენტირებულს, ვერ გუობს, როცა მისი აზრი ერთადერთ ჭკუბარტივად და გენიალურობის მწვერვალად არ არის აღიარებული... უიმედოა იმის მოლოდინი, რომ სააკაშვილს რაღაცაში არ დაეთანხმები და ის მოგისმენს მაინც, თუ არ დაგეთანხმა. ჩვეულებრივ მოკვდავთ ეს ილუზია არ ჰქონიათ და არც მომავალში უნდა ჰქონდეთ. თუ რამდენად გაითვალისწინებს სააკაშვილი უწმინდესისა და უნეტარესის სიტყვებს, რამდენად გამოუტყდება საკუთარ თავს მაინც, რომ ეს სიტყვები, ცოტა არ იყოს, მის შესახებაა, მომავალი გვიჩვენებს.

სალპატორ დვალი

ირაკლი სესიაშვილი: მდგომარეობას, როგორც სააკაშვილმა აბვისტოს ორით შექმნა, ვეღარ გამოვასწორებთ!

სექტემბერში ხელისუფლება ახალი კანონპროექტის მიღებას გეგმავს, რომლის მიხედვითაც სარეზერვო-სამხედრო სამსახურის მოხდა სავალდებულო იქნება 45 წლამდე ასაკის ყველა მამაკაცისთვის. საომარი მოქმედებების დროს კი ეს ასაკი 50 წლამდე გადაინეგს, ხოლო სამხედრო წოდების პირთათვის — 55 წლამდე. სჭირდება თუ არა ქართულ არმიას ამდენი რეზერვისტი და რამდენად შეძლებს საქართველო, სამხედრო დაპირისპირების შემთხვევაში, ასეთი „მომზადებული“ არმიით პრობლემების მოგვარებას მეზობელ ქვეყნებთან? მიუხედავად იმისა, რომ ხელისუფლება უდიდეს ყურადღებასა და ფინანსებს უთმობს თავდაცვის სფეროს და ამ საკითხთან მიმართებაში მოკავშირე ქვეყნების იმედიც აქვს, რამდენიმე დღის წინათ აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის თანაშემწის — ფილიპ გორდონის გაკეთებულ განცხადებაში ნათქვამია: „საქართველო გამოთლიანებას არა სამხედრო, არამედ ძლიერი დემოკრატიისა და წარმატებულ ქვეყნად გადაქცევის გზით მოახერხებს, როცა იქცევა იმ ქვეყნად, სადაც სამხრეთოსური და აფხაზური საზოგადოება დათანხმდება ცხოვრებას“. რამდენად სჭირდება თავდაცვის სისტემას კიდევ ერთი ახალი პროექტი, რომელიც, არაფინ იცის, გაამართლებს თუ არა და არის თუ არა საჭირო კიდევ მილიონობით ლარის გამოყოფა ბიუჯეტიდან მსგავსი პროექტებისთვის, ამასთან დაკავშირებით სამხედრო ექსპერტ ირაკლი სესიაშვილი ვესაუბრეთ.

— ბატონო ირაკლი, რას ფიქრობთ ახალ კანონპროექტთან დაკავშირებით, რომელიც თავდაცვის სისტემაში უნდა დაინერგოს და რომელიც ახალი ტიპის სამხედრო სარეზერვო სამსახურის შექმნას ითვალისწინებს? — თვითონ კანონპროექტს ვერსად მივაგენი, თუმცა რაღაც ნაწილი ვნახე. ჩემთვის, როგორც სამხედრო ექსპერტისთვის, მნიშვნელოვანია გავიგო, თუ რა ტიპის სარეზერვო სამსახურს ქმნის ქვეყანა და როგორ წაადგება ის

ახალი კანონპროექტის მიხედვით, დაახლოებით 300.000 მოქალაქე იქნება ვალდებული, სარეზერვო სამსახური გაიაროს.

ამდენ მოქალაქეს რომ ვალდებულ ხდი, სამხედრო სამსახური გაიაროს, გაქვს ამის შესაძლებლობა?

სათანადოდ ვერ შეასრულებს დაკისრებულ მოვალეობას? — სჭირდება თუ არა, ვე მეორე საკითხია; მთავარია, გვაქვს კი ჩვენ რესურსი და შესაძლებლობა, ამდენი ადამიანი სათანადოდ მოვამზადოთ და აღვჭურვოთ? ახალი კანონპროექტის მიხედვით, დაახლოებით 300.000 მოქალაქე იქნება ვალდებული, სარეზერვო სამსახური მოიხადოს. ამდენ მოქალაქეს რომ ვალდებულ ხდი, სამხედრო სამსახური გაიაროს, გაქვს ამის შესაძლებლობა? რა აზრი აქვს რიცხოვნობის გაზრდას? მეჩვენება, რომ, ვინც ეს კანონპროექტი შექმნა, ზედმეტად არის „ჩექმას მიტმასნილი“.

— რამდენად შეგვიძლია ჩვენს მეზობლებთან — რუსეთთან, თურქეთთან ან ირანთან — დაპირისპირების შემთხვევაში სამხედრო გზით პოლიტიკური პრობლემების მოგვარება? — ამ შეკითხვაზე პასუხი არ არსებობს, რადგან სამხედრო საკითხებს, მათ

— ბატონო ირაკლი, რას ფიქრობთ ახალ კანონპროექტთან დაკავშირებით, რომელიც თავდაცვის სისტემაში უნდა დაინერგოს და რომელიც ახალი ტიპის სამხედრო სარეზერვო სამსახურის შექმნას ითვალისწინებს?

— თვითონ კანონპროექტს ვერსად მივაგენი, თუმცა რაღაც ნაწილი ვნახე. ჩემთვის, როგორც სამხედრო ექსპერტისთვის, მნიშვნელოვანია გავიგო, თუ რა ტიპის სარეზერვო სამსახურს ქმნის ქვეყანა და როგორ წაადგება ის

ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობას, მაგრამ წინამორბედისგან განსხვავებით, ამ კანონპროექტში ამოღებულია სამხედრო სარეზერვო სამსახურის ტიპები, სახეობები და ბუნდოვანია, თუ რა ფუნქცია დაეკისრება სარეზერვო სამ-

სახურს. ვერ ვხვდები, რაში გვჭირდება სარეზერვო სამხედრო ვალდებულება ჩავთვალოთ 45 წლის მამაკაცი, რომელიც ფიზიკურად ვერ გაუტოლდება 25 წლის მამაკაცს და სათანადოდ ვერ შეასრულებს დაკისრებულ მო-

ვალდებულებას, რაც სამხედრო საქმეს სჭირდება?! — რამდენად სჭირდება ქვეყანას, როგორც თქვენ აღნიშნეთ, 45 წლის ადამიანებისგან შემდგარი სარეზერვო სამსახური, რომელიც ფიზიკურად

«Freedom House»-მა სააკაშვილს სატრაბახსო გამოაცხადა

საერთაშორისო ორგანიზაცია „Freedom House“-ის ანგარიშით, საქართველოში კორუფციის დონე ისეთივეა, როგორც 1999-2000 წლებში იყო. ანგარიშში, რომელშიც ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში დემოკრატიის განვითარების სხვადასხვა მიმართულებებზე შეფასებული, საქართველოს შესახებ თავში აღნიშნულია, რომ კორუფციის მაჩვენებელი 5.00-ია, ანუ ისეთივე, როგორც 1999-2000 წლებში იყო. უცვლელი დარჩა სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების მაჩვენებელი და უმნიშვნელოდ გაიზარდა სასამართლო სისტემის დამოუკიდებლობის ხარისხი.

	1999-2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Electoral Process	4.00	4.50	5.00	5.25	5.25	4.75	4.75	4.50	4.75	5.25	5.25
Civil Society	3.75	4.00	4.00	4.00	3.50	3.50	3.50	3.50	3.50	3.75	3.75
Independent Media	3.75	3.50	3.75	4.00	4.00	4.25	4.25	4.00	4.25	4.25	4.25
Governance	4.50	4.75	5.00	5.50	5.75	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
National Democratic Governance	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	5.50	5.50	5.50	5.75	6.00	6.00
Local Democratic Governance	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	6.00	5.75	5.50	5.50	5.50	5.50
Judicial Framework and Independence	4.00	4.00	4.25	4.50	4.50	5.00	4.75	4.75	4.75	4.75	4.75
Corruption	5.00	5.25	5.50	5.75	6.00	5.75	5.50	5.00	5.00	5.00	5.00
Democracy Score	4.17	4.33	4.58	4.83	4.83	4.96	4.86	4.68	4.79	4.93	4.93

ვით, რომ კორუფციის ცვალებადი ფაქტორი არის, მაგრამ ინსტიტუციური კორუფცია საქართველომ დაამარცხა. — ასეთი განცხადებები ყოველთვის იყო და იქნება, ალბათ, სააკაშვილის გამოსვლების მთავარი თემა, თუმცა საქმე ისაა, რომ გვეუბნებიან ერთს, და რეალურად, საერთაშორისო ორგანიზაციების კვლევები ისე სხვას ამტკიცებს. საინტერესოა, რომელს და ვუჯეროთ: ავტორიტეტულ საერთაშორისო ორგანიზაცია „Freedom House“-ს თუ ჩვენს პრეზიდენტს? გადაწყვეტილად, გაგვეცხადოს კომპეტენტური ადამიანების აზრი იმაზე, მართლა დამარცხებულია კორუფცია თუ ამ მხრივ არაფერი შეცვლილა.

ჰამილტონი, ექსპერტი: — კორუფცია რომ დამარცხებული არაა, ნათელია. თუმცა სიტუაცია შეიცვალა. ის პრიმიტიული კორუფცია, რომელიც ადრე იყო, სახელმწიფო კორუფციით შეიცვალა, იგივე სახელმწიფო თუ არსებობს, მხოლოდ — ზემო ეშელონებში. სახეზე გვაქვს სახელმწიფო პოლიტიკის რანგში აყვანილი კორუფცია, ანუ სახელმწიფო აკეთებს იმას, რასაც წინათ სხვადასხ-

ეს იმ ფონზე, როდესაც პრეზიდენტ სააკაშვილის ყველა განცხადება იწყება სიტყვებით, რომ კორუფცია დამარცხებულია, რომ საქართველო კორუფციასთან ბრძოლის კუთხით მსოფლიოს ნომერ პირველი ქვეყანაა და ვეროპის არაკორუმპირებული ქვეყნების სამეულში შედის. სახელმწიფოს მესვეურნი თურმე ყველაფერს აკეთებენ იმისათვის, რომ საბოლოოდ აღმოიფხვრას კორუფცია საქართველოში და ამისთვის სახელმწიფოს ყველა მოხელე მუშაობს. გვახსოვს, ალბათ, სააკაშვილის ცნობილი ფრაზები

კორუფციასთან ბრძოლის თაობაზე. ისიც გვახსოვს, ალბათ, კორუფციასთან ბრძოლის დაწყებისთანავე რომ გამოავლინეს პირველი „მსხვერპლი“, საპატრულო პოლიციის ორი თანამშრომელი, რომლებმაც მოქალაქეებისგან ქრთამი აიღეს. „ასეთი რამ აღარ უნდა განმეორდეს“, — განაცხადა მაშინ ბათუმში მთავრობის გაფართოებული სხდომაზე მყოფმა მიხეილ სააკაშვილმა. თუმცა კორუფციასთან ბრძოლის ფაქტები მაშინაც მრავლად იყო და დღემდე მრავლდება. პრეზიდენტი არც კორუფციის ბრალდებით სამსახურე-

ბიდან გათავისუფლებული ადამიანებისთვის აპირებდა ბოდიშის მოხდას და შეგუებული იყო იმ აზრს, რომ მთავარი მიზნისთვის — კორუფციის დამარცხებისთვის საკუთარი თავის შეწირვა შეიძლება მართებული ყოფილიყო, რადგან იცოდა, რომ კორუფციაში მხილებულ ადამიანებს სააკაშვილი ეზიზღებოდათ.

ბოლო წლებში ჩვენ მტკიცებულ რეფორმების გატარება და ამის გამო ბევრი ადამიანის გა-

დაკიდება მოგვინია. ბოლო წლების განმავლობაში მოახერხეთ კორუფციის დამარცხება. ამის თქმა არ შეუძლია არც ბუღალრებს; არც რუმინეთს, რომელიც მიიღეს ევროკავშირში; არც ხორვატიას, რომელსაც ახლა იღებენ ევროკავშირში; არც გერმანიას და არც სხვა ქვეყნებს, რომლის ექსპერტებიც ჩამოდიან და ხანდახან ჭკუას გვაჩვენებენ. შეგვიძლია ვთქ-

ვა რგოლები აკეთებდნენ. სახელმწიფო პროკურატურის საშუალებით ატერორებს ბიზნესს, აწერს მას ფულს. ეს ცნობილი ფაქტია. იბარებს ბიზნესმენებს და ეუბნება, შენ ამდენი უნდა მოიტანო და შენ ამდენიო. აქედან გამომდინარე, ვერ ვიტყვი, რომ კორუფციის დონე დაბალია. პირიქით, მოიმატა კიდევ. **გიორგი მარგველაშვილი, ექსპერტი:** — „Freedom House“-ს ჩემთვის ძალიან კომპეტენტური ორგანიზაციაა და მისი შეფასება მნიშვნელოვანია. არასდროს მქონია შეხება კორუფციასთან, მაღალ ეშელონებში ურთიერთობა. შემიძლია ვთქვა, რომ ქუჩაში პოლიციელს ქრთამს არ ვაძლევ. პატრული რომ ქრთამს არ იღებს და საპასპორტოში რომ თანხას აღარ იღებენ, ეს ვიცი და „Freedom House“-ის დასკვნები არ მჭირდება ამისთვის, მაგრამ, რა ხდება მაღალი დონის ეშელონებში, არ ვიცი. ვხედავ, რომ რაღაც დონეზე კორუფცია აღმოფხვრილია, თუმცა ისიც ნათელია, რომ შედეგის თავისუფლება და სამოქალაქო საზოგადოების განვითარება შეზღუდულია.

მანქურთაბის ქვეყანა

„ვარდების რევოლუციამ“ კიდევ ერთი სამარცხვინო ფურცელი ჩაწერა თავის ისტორიაში — მაშინ, როდესაც ამერიკელებმა ევროპაში მე-2 ფრონტის გახსნის 66-ე წლისთავზე წლეულს, იენისში სტალინს ძეგლი დაუდგეს; საქართველოში მანქურთაბმა მეორე მსოფლიო ომში გამარჯვების 65-ე წლისთავზე ამავე ომის ტრიუმფატორის ძეგლი დაამხეს. თანაც სად? მის სამშობლოში — გორში. ყოჩაღ, გორელებო, აფერუმ თქვენს ვაჟსაცობას!!!

ის, რაც XX საუკუნის 50-იანელებს ვერ გაუბედა იმ დროისთვის ყოვლისშემძლე და ყოვლისმკადრებელმა, ბირთვული იარაღით აღჭურვილმა პირსისხლიანმა სრულშემადგენელმა, თქვენ გააბედინეთ რუსული თვითმფრინავის ხმის გაგონებაზე მინაზე გათბულ მანქურთებს. ნუთუ იმდენად დაგაჩმორეს, რომ შიშისაგან შუბლის ძარღვი ყველას ერთად გაგინყდათ? რაღას იქმთ, ფაქტი სახეზეა — დიდი ბელადის, უძლეველი მხედართმთავრის ძეგლი აღარ ამშვენებს მისი მშობლიური ქალაქის მთავარ მოედანს!

მოსხმა კაცობრიობის ისტორიაში არნახული ვანდალიზმი, რომელსაც ანალოგი არ გააჩნია.

გამოდინ და ტელეკრანებიდან გუნდრუკს უკმევე მანქურთებს ქართველი პოლიტიკოსები და არაპოლიტიკოსები, ოპოზიციონერები და ფსევდოპოპოზიციონერები, მეცნიერები და ფსევდომეცნიერები, ისტორიკოსები და ფსევდოისტორიკოსები, მწიგნობარნი და უნიგნურნი, ბრალიანი და უბრალო ვაიქართველები, პლუს ყველა ნაძირალა და გარენარი და, პიროვნებას, რომელიც მართლმადიდებელმა ეკლესიამ, როგორც ქრისტეს ზვით მავალი, წმინდანად შერაცხა (იხილეთ სრულიად რუსეთის პატრიარქ ალექსის სიტყვა სტალინის დასაფლავებაზე 1953 წლის 9 მარტს. რუსი მღვდლის ნაშრომი: „ქრისტე და სტალინი“ და პროფესორ ვახტანგ გოგუაძის „სტალინი და „სამინელი სამსჯავრო“), „ამკობენ“ სისხლისმსმელი ტირანის სახელით. თანაც ყველა ეს უნიგნური გარენარი, ერთ ხმაში კნავის „სტალინს საქართველოსთვის ცუდის მეტი არაფერი გაუკეთებია, მან 37-ში მილიონი ქართველი გაჟლიტა“.

თქვე უნიგნური ნაძირალებო, ნაიკითხეთ თქვენივე ქვეყნის ისტორია და დარწმუნდებით, რომ, თუ არა სტალინი, საქართველო დიდი ხნის წინათ, უკვე აღარ იქნებოდა მსოფლიო რუკაზე.

1922 წელს სტალინმა ფეოდალური რუსეთის ნანგრევებზე შექმნა დიადი საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი, რომლის 15 სხვა რესპუბლიკასთან ერთად, სრულყოფილიანი წევრი საქართველოც გახდა (სხვათაშორის, ევროკავშირი საბჭოთა კავშირის მაგალითზე შეიქმნა 1949 წ.).

მაშინდელი საქართველო ერთ მილიონამდე მოსახლესაც ძლივს ითვლიდა და იყო ჩამორჩენილი, კუსტარულ-აგარული, ლატაკი, გაუბედურებული ქვეყანა (იხ. ჟაკ ფრანსუა გამბას „მოგზაურობა ამიერკავკასიაში“). სტალინმა უმოკლეს დროში

(საგულისხმოა, რომ სტალინს მშვიდობიანი აღმშენებლობისთვის სულ რაღაც 7 წელი ჰქონდა, 1946-1952 წწ.) საქართველო გახდა მათელ-განვითარებული, ინდუსტრიულ-აგარული ქვეყანა, რომლის მოსახლეობა, ერთ სულზე წარმოებული და მოხმარებული საერთო ეროვნული პროდუქტის მიხედვით, მსოფლიოს განვითარებული ქვეყნების პირველ ხუთეულში მოხვდა, უკვე 50-იანი წლების დასაწყისში.

სტალინმა დატოვა 5,5-მილიონიანი აყვავებული ქვეყანა. იქნებ, მოგიბრუნდეთ ენა და თქვათ, რომ ეს ასე არ იყო

ან კიდევ — სტალინმა რა ხეირი მოუტანა საქართველოსო, როგორც ამას თქვენთან ერთად ხშირად იმეორებს ერთ-ერთი მაღალი რანგის ისტორიკოსი ქალბატონი.

საქვეყნოდ ცნობილია, რომ სტალინის ერთადერთი საზრუნავი იყო მშრომელი ადამიანის კეთილდღეობის უზრუნველყოფა. მაგალითები?

სტალინმა სამუდამოდ აღკვეთა უმუშევრობა, საქართველოს ისტორიაში პირველმა და უკანასკნელმა დააკანონა 7-საათიანი სამუშაო დღე და 5-დღიანი სამუშაო კვირა, რაც იმ დროს მსოფლიოსთვის უდიდესი სენსაცია იყო.

სტალინმა ხალხს მისცა უფასო ბინა, უფასო მკურნალობა, უფასო დასვენება კომფორტულ სანატორიუმებში. სიმბოლური ფასები პურზე, ფართო

სტალინმა გადაარჩინა მართლმადიდებელი ეკლესია, ქართულ ეკლესიას აღუდგინა ავტოკეფალია. სტალინმა საქართველოს აუშენა პირველი უმძლავრესი ჰიდროელექტროსადგური საბჭოთა კავშირში — ზაჰესი.

სტალინმა დააშრო კოლხეთის ჭაობი და იგი ჩაის კულტურისა და ციტრუსების ნალკოტად აქცია. მალარიისაგან განკურნა დასავლეთ საქართველოს მოსახლეობა.

სტალინმა მოგვცა „თბილისის ზღვა“, იორისა და ალაზნის სარწყავი სისტემები, რითაც გაათავისუფლა გვალვისგან გადამწვარი მიწების მოსავლიანობა.

სტალინმა კოლმეურნე ქალს მისცა ჩაის საკრები მანქანა, რითაც იგი იხსნა მონური შრომისაგან.

სტალინმა აგვიშენა ქალაქი რუსთავი, თავისი უნიკალური მეტალურგიული კომბინატი; ქუთაისში აგვიშენა ავტოქარხანა და ქალაქი გადააქცია ინდუსტრიის მშენებელ ქალაქად.

სტალინმა თბილისს აჩუქა უნიკალური მეტროპოლიტენი, რიგით მე-3 საბჭოთა კავშირში და 33-ე მსოფლიოში და ა.შ. და ა.შ...

სტალინმა სოჩა (სოჭი) გააჩუქაო. ამტკიცებენ უნიგნური კრეტინები. სინამდვილე ისაა, რომ სტალინმა აფხაზეთის სს რესპუბლიკა 1931 წელს საქართველოს შეუერთა აფხაზეთის ავტონომიური სს რესპუბლიკის სტატუსით.

სტალინს არაფერი გაუჩუქებია, პირიქით, მან ომის დამთავრებისთანავე ქლუხორის მხარე შეუერთა საქართველოს ასობით სოფლით, დაბითა და ათასობით კვადრატული კილომეტრი ტერიტორიით.

...და, რომ ამერიკას 1945-ში ატომური ბომბი არ აეფეთქებინა, სტალინი მზად იყო, საქართველოსთვის თურქეთის მიერ მიტაცებული ქართული ტერიტორიები დაებრუნებინა.

მას შემდეგ, რაც ატომური ბომბი საბჭოთა მხარეშიც მიიღო, სტალინი ისევ დაუბრუნდა აღნიშნულ საკითხს, თუმცა სიკვდილმა მისი გეგმები ჩაშალა.

იქნებ, უარყოფი ყოველივე ზემოხსენებული, უნიგნური კრეტინებო. სტალინმა ათეული მილიონი უდანაშაულო ადამიანი გაჟლიტაო (???)?. მოვიყვანთ ფაქტებს, რომლებიც მრავალჯერ გამოქვეყნდა პრესაში. „1921-1954 წლებში საბჭოთა ციხეებსა და კოლონიებში სულ 3770 ათასი ადამიანი იყო. აქედან სიკვდილი მისჯილი ჰქონდა 640 ათასს. მათგან ყველა არ დაუხვრეტიათ, ზოგს შეუცვალეს სასჯელის ზომა“.

საქმე ისაა, რომ 1927 წლამდე, სანამ ტროცკი არ ჩამოაშორა ქვეყნის სადავებს, სტალინს, რეალური ხელისუფლება არ გააჩნდა. 1917-დან 1927 წლამდე სტალინს ხელი არ მიუწვდებოდა ძალადგანი სტრუქტურებზე. ხალხს ხვრეტდნენ ლენინის, ტროცკის, ტუხაჩევსკის, ბუხარინის, რიკოვის ბრძანებით.

სავარაუდოდ, იმ 640 ათასი სიკვდილის მისჯილიდან 1927 წლამდე დაიხვრეტა და ახლოებით ნახევარი, ე.ი. 320 ათასი. სწორედ ის დარჩენილი 320 ათასი ოცი წლის განმავლობაში დათარეშობდა მთელს საბჭოთა ტერიტორიაზე, ცილს სწამებდა პატიო-

სან ადამიანებს და სპობდა მათ. ანუ სტალინი, საბოტაჟს, ანადგურებდა მოსავალს, აფეთქებდა ელექტროსადგურებს, ქარხნებს, ფაბრიკებს და ა.შ.

სწორედ ეს მანქურთაბანდა, დაახლოებით 300 ათასი კაცი, გაანადგურა 1937-ში რევოლუციური რუსეთის კანონმდებლობამ და არა სტალინმა. 300 ათასი და არა 30-60-120 მილიონი, როგორც ამას ამტკიცებენ გარეწარი ანტი-სტალინელები.

რაც შეეხება პირადად სტალინს, მის სინდისზე არაა არც ერთი წვეთი სისხლი უდანაშაულო ადამიანისა და, საერთოდ, ადამიანის.

„ის ყოველთვის იყო ბრალდებულის მხარეზე და, უმეტეს შემთხვევაში, წინააღმდეგი იყო ადამიანის სიკვდილით დასჯისა“ (ბენედიქტოვი. სტალინისდროინდელი სოფლის მეურნეობის მინისტრი).

ცნობილია სტალინის მიერ ძერჟინსკის მიმართ მიცემული რჩევა, როცა ამ უკანასკნელს 3XRX-ს თავმჯდომარედ ნიშნავდნენ, „სჯობს 100 დანაშაულს გაამართლო, ვიდრე ერთი უდანაშაულო დასაჯო“.

ცნობილია, რომ სტალინი წინააღმდეგი იყო მისი ისეთი დაუძინებელი მტრების დახვრეტისა, როგორებიც იყვნენ ბუხარინი და რიკოვი. მან სთხოვა ცეკას სპეცკომისიას, შეენყალებინა ისინი და ქვეყნიდან გაეხსლებინა. კომისიამ გაითვალისწინა რა ბუხარინისა და რიკოვის მიერ ჩადენილი მძიმე დანაშაული, სტალინის წინადადებას მისმა არც ერთმა წევრმა არ დაუჭირა მხარი.

ასეთი იყო ნამდვილი სტალინი საოცარი მამაკაცური ხიბლით შემოსილი, სამართლიანი, კეთილი, პატიოსანი ადამიანი. მას ანალოგი არ ჰყოლია მსოფლიოში თავისი რანგის სახელმწიფო მოღვაწეთა შორის.

ყოველივე ზემოთქმულზე წერენ და საუბრობენ როგორც სტალინელები, ასევე ობიექტური ანტი-სტალინელები... ისიც, ცხადია, რომ, რაც ზემოთ ითქვა, არ არის ავტორის ფანტაზიის ნაყოფი...

სან ადამიანებს და სპობდა მათ. ანუ სტალინი, საბოტაჟს, ანადგურებდა მოსავალს, აფეთქებდა ელექტროსადგურებს, ქარხნებს, ფაბრიკებს და ა.შ.

სწორედ ეს მანქურთაბანდა, დაახლოებით 300 ათასი კაცი, გაანადგურა 1937-ში რევოლუციური რუსეთის კანონმდებლობამ და არა სტალინმა. 300 ათასი და არა 30-60-120 მილიონი, როგორც ამას ამტკიცებენ გარეწარი ანტი-სტალინელები.

რაც შეეხება პირადად სტალინს, მის სინდისზე არაა არც ერთი წვეთი სისხლი უდანაშაულო ადამიანისა და, საერთოდ, ადამიანის.

„ის ყოველთვის იყო ბრალდებულის მხარეზე და, უმეტეს შემთხვევაში, წინააღმდეგი იყო ადამიანის სიკვდილით დასჯისა“ (ბენედიქტოვი. სტალინისდროინდელი სოფლის მეურნეობის მინისტრი).

ცნობილია სტალინის მიერ ძერჟინსკის მიმართ მიცემული რჩევა, როცა ამ უკანასკნელს 3XRX-ს თავმჯდომარედ ნიშნავდნენ, „სჯობს 100 დანაშაულს გაამართლო, ვიდრე ერთი უდანაშაულო დასაჯო“.

ცნობილია, რომ სტალინი წინააღმდეგი იყო მისი ისეთი დაუძინებელი მტრების დახვრეტისა, როგორებიც იყვნენ ბუხარინი და რიკოვი. მან სთხოვა ცეკას სპეცკომისიას, შეენყალებინა ისინი და ქვეყნიდან გაეხსლებინა. კომისიამ გაითვალისწინა რა ბუხარინისა და რიკოვის მიერ ჩადენილი მძიმე დანაშაული, სტალინის წინადადებას მისმა არც ერთმა წევრმა არ დაუჭირა მხარი.

ასეთი იყო ნამდვილი სტალინი საოცარი მამაკაცური ხიბლით შემოსილი, სამართლიანი, კეთილი, პატიოსანი ადამიანი. მას ანალოგი არ ჰყოლია მსოფლიოში თავისი რანგის სახელმწიფო მოღვაწეთა შორის.

ყოველივე ზემოთქმულზე წერენ და საუბრობენ როგორც სტალინელები, ასევე ობიექტური ანტი-სტალინელები... ისიც, ცხადია, რომ, რაც ზემოთ ითქვა, არ არის ავტორის ფანტაზიის ნაყოფი...

გივი ბარკაძე, აკადემიკოსი

ნანა კაკაბაძე: პატივსაცემად ყოველდღიურად სხვაენ იმისათვის, რომ დაახარონ და სულიერად გაანადგურონ

ბოლოს დროს ადამიანის უფლებების დამცველები ხშირად საუბრობენ პენიტენციურ სისტემაში წარმოუდგენლად მძიმე სიტუაციაზე, რომ ქართულ გარემონტებულ ციხეებში პატიმრებს საშინლად აწამებენ, თუმცა ამის დამადასტურებელი ფაქტები არ სახელდება, არ სახელდება, ასევე, კონკრეტული გვარები და სახელები. აღნიშნულ სიტუაციაში გასარკვევად ადამიანის უფლებათა დამცველ ნანა კაკაბაძეს დავუკავშირდით. როგორც მასთან საუბარში გაირკვა, დღეს 30 ათასი პატიმრიდან მხოლოდ ორი-სამი თუ ბედავს ხმის ამოღებას.

დაცვა არ შეგვიძლია, ამ ინფორმაციის გაფრთხილების შემდეგ იქ რომ არ მოკლან ან უარეს პირობებში არ ჩააყენონ. პატიმრები გლდანის მერვე საპრობლეში საკუთარი საკნებიდან უყურებენ მორგს. ისინი ამბობენ, რომ არ არის დღე, იქ ერთი ან ორი მიცვალბული მაინც არ შეიყვანონ.

ლო. კანონმა გააუქმა ის საბჭო, რომელიც არსებობდა. — თქვენ ადრე განაცხადეთ, რომ ისეთი მძიმე მდგომარეობაა ციხეებში, რომ მოსალოდნელია სერიოზული აფეთქება. — აფეთქება მოსალოდნელი იყო, მაგრამ ახლა იქ ისეთი სიტუაციაა, აფეთქების კი არაა, სუნთქვისა და ხმის ამოღების საშუალებაც აღარ არის. პატიმრები არააადამიანურ პირობებში არიან, არაფერი მათ აღარ იცავს: არც კანონი, რომელიც ქვეყანაში არ მუშაობს; არც ადმინისტრაცია, რომელიც ვალდებულია, პატიმრების უფლებებზე ზრუნავდეს;

— პენიტენციურ სისტემაში დღეს არსებული მდგომარეობა რომ შევადაროთ ყველა პერიოდის მდგომარეობას, რომელსაც ჩვენ მოვესწარით კომუნისტური რეჟიმის დანაშაულებიდან, უმძიმესი მდგომარეობაა. 80-იან წლებში პოლიტიკური პატიმარი ვიყავი, ვიცი, შიგნიდან რა არის ციხე. 70-90-იანი წლები გაცილებით დემოკრატიული იყო და გაცილებით ადამიანურად ეპყრობოდნენ პატიმრებს, ვიდრე დღეს.

პირიქითაა; უპირველეს ყოვლისა, ვგულისხმობ მოპყრობას ადმინისტრაციის მხრიდან.

ადმინისტრაცია პატიმარს აღარ აღიქვამს როგორც პიროვნებას, რომელსაც შეზღუდული აქვს თავისუფლება, არამედ — როგორც ნივთს, რომელსაც, როგორც უნდა, ისე ექცევა და სხვათაშორის, ადამიანები ნივთსაც კი არ ექცევიან ისე, როგორც დღეს პატიმრებს ექცევიან პენიტენციურ სისტემაში. მათთვის ხელმიუწვდომელია სამედიცინო დახმარება, სანიტარულ პირობებზე საუბარაც კი ზედმეტია; თვეობით ვერ ახერხებენ დაბანას და ელემენტარული ჰიგიენური ნორმების დაცვას. ყველაზე ხშირად პატიმრები იმისთვის, რომ ადამიანის უფლებების დამცველებს შეესაძლოა, სიცოცხლეც გარედან, ანუ ოჯახის წევრებისგან აკრძალულია ყვე-

ლა აუცილებელი ნივთის მიწოდება, მათ შორის თეთრეულის, პირსახოცის, შიგნით კი ამის უზრუნველყოფას არ ახდენენ. ამ ყველაფერს აგვირგვინებს პენიტენციურ სისტემის ადმინისტრაციის თანამშრომლების დამოკიდებულება პატიმრებისადმი. მას შემდეგ, რაც პენიტენციური სისტემის დეპარტამენტის თავმჯდომარედ ბაჩო ახალაია მოვიდა, ციხეებში წამება და ღირსების შემლახავი მოპყრობა დამკვიდრდა, როგორც პატიმრების მართვის ფორმა. ადრე თუ ცემასა და წამებას მიმართავდნენ ჩვენების გამოძალისთვის ან სხვა გამოწვევის შემთხვევებში, დღეს კი ყოველდღიურად ხდება — პატიმრებს ყოველდღე სცემენ იმისათვის, რომ დააბეჩაონ, სულიერად გაანადგურონ და არ მისცენ მათ ხმის

ამოღების საშუალება. და მიზანსაც აღწევენ, გარდა ისეთი გახმაურებული პატიმრებისა, როგორც არის ცოტენ გამსახურდია, რომელმაც პატიმრების მწამებლების სახელები და გვარები დაასახელა, დაასახელა იმიტომ, რომ მას, დანარჩენ პატიმრებთან შედარებით, ყველაზე მეტი დაცულობა აქვს გარედან, მისკენ საზოგადოებას განსაკუთრებული ყურადღება აქვს მიპყრობილი. მაგრამ მის განცხადებას არანაირი შედეგი არ მოჰყოლია, პირიქით, გააქრეს ეს პატიმრები და არაფერი იცის, დღეს ისინი ცოცხლები არიან თუ მკვდრები.

ძნელია, გვარების დასახელება იმ ადამიანებისა, რომლებიც ბედავენ და ამხელენ წამების ფაქტებს, იმიტომ, რომ ჩვენ მათთვის არანაირი გარანტიის მიცემა და არც

სუიკიდ პატივსაცემად
კონსტანტინე
აგონაუს ის
ფელოპაკოპა,
რომელიც
იყოფაიან,
და აგონაუს,
რომ გარდაცვლილი
არაქვითა და ის
ტყუარა, რომლის
ჩვენ გავიხსენიანო.

ვერანაირ პროტესტს ვერ ახერხებენ, შიმშილობასაც კი როცა აცხადებენ, ჯერ იწყება მათზე საშინელი ზურუნა და ადმინისტრაციაც არ უფიქსირებს, რომ შიმშილობენ. არსად არ ახმაურებენ იმას, რომ იქ ხალხი შიმშილობს. თუ მასშტაბური შიმშილობა დაიწყო, იმ შემთ-

ევროსასამართლოს მონაცემებით საქართველოს სიხეხუმი 30 000 პატიმარი იტანჯება

საქართველოს სახელმწიფოსთან ევროპის სასამართლოში არა მხოლოდ საქართველოს, არამედ სხვა ქვეყნის მოქალაქეებსაც აქვთ პრეტენზია და ბუჯეტს, მ-მილიარდიან საგარეო ვალთან ერთად, ევროსასამართლოს მიერ საკუთარი თუ სხვა ქვეყნების მოქალაქეების მიმართ დაკისრებული სოლიდური თანხებიც აწევს ტვირთად.

დაძინება; არ იყო საკნისგან გამოყოფილი ტულატი; ფანჯრებზე რკინის ფანჯრები ხელს უშლიდა ოთახში ჰაერისა და სინათლის შესვლას. საგულისხმოა, რომ ამ პირობებში შევარდნაძის ხელისუფლების დროს რვა ათასი პატიმარი იმყოფებოდა. იმავე ციხეებში კი „ვარდების რევოლუციის“ თანმდევემა ნულოვანმა ტოლერანტობამ 30 ათასი პატიმარი გამოამწყვდია და, შესაბამისად, თითქმის ყველა მათგანს სწორედ ასეთ პირობებში უხდებოდა ყოფნა ახალი ციხეების გახსნამდე.

ლოში გადმოვიდა, სადაც საზღვრის უკანონო გადაკვეთის ბრალდებით დააკავეს. რუსეთი მის ექსტრადირებას ითხოვდა. მაშინ საქართველოში არ არსებობდა ექსტრადიციის პრაქტიკა, არ არსებობდა ექსტრადიციის გასაჩივრების მექანიზმები. ალიევის საქმე იყო პრეცედენტული საქმე, რომელზეც უზენაესმა სასამართლომ გამოიტანა გადაწყვეტილება, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლო იღებდა ექსტრადიციის საკითხის შესახებ გადაწყვეტილებას, რომლის გასაჩივრებაც ერთჯერადად შესაძლებელი იყო უზენაეს სასამართლოში. ალიევთან ერთად იყო კიდევ 13 ჩეჩენი.

პირების ექსტრადირება, რაც დაკმაყოფილდა. ისინი საქართველოში დარჩნენ. საკანში შამპონთან და სხვა 12 ჩეჩენთან ერთად იმყოფებოდა ალიევი, როდესაც მათ სპეცრაზმის წარმომადგენლები შეუვიარდნენ.

ევროსასამართლომ ისიც დაადგინა, რომ ალიევის საქმე არასრულყოფილად იყო შესწავლილი, რადგან გამოძიება აწარმოეს მხოლოდ პატიმრების მიერ ფიზიკური წინააღმდეგობის განხვევის ფაქტზე, ისე, რომ არ გაუჩვენებიათ პატიმრების წინააღმდეგ გამოყენებული ძალის პროპორციულობა, მხედველობაში არ მიუღიათ ალიევის პოზიცია, რომ იგი ციხის თანამშრომლებმა უსაფუძვლოდ სცემეს, და არ გამოიძიეს ალიევის წინააღმდეგ გამოყენებული ძალის აუცილებლობა.

ევროსასამართლოში იმ 4000 საჩივარს შორის, რომლებიც განხილვას ელოდება, უამრავია რუსულ-ქართულ ომში დაზარალებული ეთნიკური ოსების სარჩელი. ეს ადამიანები მიიჩნევენ, რომ საქართველოს სახელმწიფომ მათი უფლებები დაარღვია. მაგრამ საქართველოს მომჩივანთა შორის მარტო ოსები არ არიან.

ინჩია, რომ ალიევის მიმართ ორი მიმართულებით მოხდა ევროკონვენციის მესამე მუხლის დარღვევა და იგი დაექვემდებარა ტანჯვას, რომელიც სცილდება პატიმრობისათვის დამახასიათებელი ტანჯვის დონეს მისი პატიმრობის პირობების გამო: იგი მოთავსებული იყო საკანში, სადაც პატიმრების რაოდენობა მნიშვნელოვნად აღარბეჭდა საკნის ზომას; არ ჰქონდა საკუთარი ლოგინი და პატიმრებს რიგრიგობით უწევდათ ნარჩე-

თამუნა ბაბუნია, „კონსტიტუციის 42-ე მუხლის“ პროექტის კოორდინატორი, იურისტი: — საქმეზე — „ალიევი საქართველოს წინააღმდეგ“ — ევროპის სასამართლომ 2009 წელს გამოიტანა გადაწყვეტილება. ჩეჩენი ალიევი რუსეთში იძებნებოდა და საქართვე-

სამი ადამიანის ექსტრადირება მოახდინეს რუსეთში. შემდგომ ევროსასამართლოში გაიგზავნა მოთხოვნა, რომ გამოეძიებინათ ალიევის მოთხოვნის შესახებ, რათა შეჩერებულიყო დანარჩენი

რომ გამოძიება იყო ცალმხრივი, ვინაიდან არ გამოიძიებინათ ალიევის მოთხოვნის შესახებ, რათა შეჩერებულიყო დანარჩენი

ალიევის სასარგებლოდ ევროპის სასამართლომ საქართველოს მთავრობას მათი ევროსასამართლომ დააბრუნა და დააბრუნა ის მესამე მუხლის დარღვევის გამო.

სვეცაში შეყვავთ სპეც-ნაზი და, თითქოს ადმინისტრაციის თავისი ძალები არ ჰყოფნიდეს, სპეცნაზით ისე „გადაუვლიან“ ამ პატიმრებს, რომ შიმშილობის კი არა, სუნთქვის საშუალება აღარ აქვთ.

ციხიდან გამოსულ ადამიანებს, განსაკუთრებით ახალგაზრდობას ან იმ ადამიანებს, რომლებიც დაპატიმრებამდე იყვნენ პოლიტიკურად აქტიურები, პირდაპირ ეუბნებიან: თუ დაგინახეთ მიტინგებზე ან ასეთ ადგილებზე, ისევ შებრუნდებით ციხეში.

აღაშიანებისთვის ასეთი დამანგრეველი პოლიტიკა საქართველოში არს ერთი ხელისუფლების დროს და არს ერთ ეპოქაში არ ყოფილა, გარდა, ალბათ, 30-იანი წლები. თუმცა შეიძლება ვთქვათ, რომ არაფრით ჩამოუვარდა დაღვივებული სიტუაცია.

უბრალოდ, იგი უფრო დახვეწილი, გათანამდროოებული და უფრო ძნელად დასა-ნახია გარეშე თვალისთვის, ვიდრე 30-იან წლებში იყო, როდესაც უხეში ფორმებით ხოცავდნენ ადამიანებს. დღეს შეიძლება მეტი მსხვერ-პლიც კი იყოს ადამიანებისა, მაგრამ საზოგადოება ამას ვერ ხედავს.

— ადრე იყო წამების შემთხვევები, მაგრამ პატიმრები მაინც ბედავდნენ ამ ფაქტების გახმაურებას.

— რაც დრო გადის, მათი რაოდენობა თანდათან მცირდება, იმიტომ, რომ თანდათან ხვდებიან პატიმრები, რომ ხმის ამოღებას შედეგი არ მოაქვს. მაინც გამოდის ინფორმაციები, რადგან იქ ადვოკატები შედიან და ეს ინფორმაცია ჩვენამდე აღწევს, მაგრამ 30 000 პატიმრიდან, შეიძლება ორმა და სამამა თქვას რომ წანამები და ნაცემია და ისიც ისე, რომ გვარისა და სახელის დასახელებას ვერ ბედავს.

— სახალხო დამცველის აპარატი როგორ მუშაობს ამ კუთხით?

— ძალიან მძიმედ. ვფიქრობ, ჯერ ახლები არიან და იმიტომ პასიურობენ. მაგრამ განსაკუთრებულ შემთხვევებს ინვესტის საკადრო პოლიტიკა, რომელიც ახალმა ომბუდსმენმა გაატარა. პროკურატურის კადრებით დააკომპლექტა ომბუდსმენის ოფისის ძირითადი შემადგენლობა. როდესაც პროკურატურა დაიწყო მისი კადრები სხედან ადამიანის უფლებათა დაცვის ოფისში, წარმოიდგინეთ, რამდენად ნორმალური მდგომარეობაა. აქედან გამომდინარე, შესაბამისად მუშაობს ომბუდსმენის ოფისიც.

— ეს მოსალოდნელიც იყო, რადგან ხელისუფლებისთვის მისაღები კადრი დაინიშნა სახალხო დამცველად.

— ხელისუფლებისთვის მისაღები კადრი იყო სოზარ სუბარიც.

— სუბარიც გვიან ალაპარაკდა.

— მაგრამ რაღაც პერიოდში მერე ალაპარაკდა და ხმა ამოიღო, ამ შემთხვევაში ეს არ ჩანს. იმედს ვიტოვებთ, რომ ახალი ომბუდსმენიც, საიდანაც უნდა იყოს მოსული, იმდენად არაადამიანური სიტუაცია და იმდენად მძიმე მდგომარეობაში ჰყავთ პატიმრები, წარმოდგენილია, სახალხო დამცველმა გაუმართლოს ამას და არ აღიაროს, რომ დღეს ქვეყანაში არის ნამება, ღირსების შემლახავი მოპყრობა.

ჩვენ გვაქვს სომხეთის, აზერბაიჯანის პენიტენციური სისტემების ანალიზები. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ პოსტსაბჭოთა სივრცეში საქართველო, ადამიანის უფლებების დარღვევის მიხედვით, პირველ ადგილზეა. უბრალოდ, აქ არსებობს ძალიან ცრუ პიარი, რომელსაც საქართველო აწარმოებს, ეს ჰგავს საბჭოთა პერიოდის აგიტაცია-პროპაგანდას.

ხელისუფლებამ აგვისტოს ნაგებული ომი მოგებულად გამოაცხადა და ხალხი აზი-მა. ეს არის მათი პოლიტიკა, ადამიანის უფლებების დარღვევას აცხადებენ დაცვად, ის, რაც თავისი სახელი და საზოგადოების ტყვილია, ხელისუფლება ზემოთა და გამარჯვების იერსახეს ამღვებს, ანუ ქმნის ფასადს, რომლის უკანაც დგას ეს საშინელი რეალობა.

გვერდები მოამზადა სოფო გელაშვილმა

რა კავშირი აქვს «საქართველო და მსოფლიოს» კუხიკასიასთან თავდასვის სამინისტროს დაქვემდებარებაში «თბილავიამშენის» გადასვლას

ამ დღეებში სახელმწიფომ საინტერესო სვლა განახორციელა, თავდაცვის სამინისტროს დაუქვემდებარა ბიზნესმენ პანტიკო თორდიას საწარმო „თბილავიამშენი“. ეს საკითხი კერძო ბიზნესის ხელში ჩაგდებად შეფასდებოდა, ვინაიდან მომგებიანი საწარმოების მითვისება, ბიზნესის დარეკეტება და ნიღბი ჩაჯდომა ამ ხელისუფლების ხელნერაა, რომ არა ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი: ცოტა ხნის წინათ საქართველოს ხელისუფლება სკანდალში გაეხვა. აქტიურად საუბრობენ მის მონაწილეობაზე იარაღით ვაჭრობასა და კონტრაბანდაში. „საქართველო და მსოფლიომ“ გამოაქვეყნა „მაესტროს“ მიერ ამ თემასთან დაკავშირებული ჟურნალისტური გამოძიების საგაზეთო ვარიანტი, რომლის თანახმადაც, იარაღით ვაჭრობაში, გარდა ხელისუფლებისა, კერძო კომპანიების ხელმძღვანელებიც დასახელდნენ. მათ შორის იყო „თბილავიამშენის“ გენერალური დირექტორი პანტიკო თორდია.

პანტიკო თორდია

რაზე გაუჩივდა პანტიკო თორდია ხელისუფლებაში მოსულ «ნაციონალებს»

„მაესტროს“ ჟურნალისტური გამოძიების მთავარი მოქმედი გმირის, იარაღით მოვაჭრე ისლამოვის განცხადებით, მას არაერთხელ ჰქონდა საუბარი „თბილავიამშენის“ გენერალურ დირექტორთან — პანტიკო თორდიასთან კომერციულ თემაზე, რომელიც შეეხებოდა „თბილავიამშენის“ ნაწარმის, საბრძოლო თვითმფრინავებისა და მათი მარაგანაწილების რეალიზაციას აფრიკის განვითარებად ქვეყნებში. თუმცა გარკვეული დროის შემდეგ ისლამოვის გადაზიდვები შეფერხდა, რადგან, მისი განცხადებით, პანტიკო თორდია გარდაცემული იყო. თორდია თანდათან დაიწყო საზოგადოებრივი და საგაზეთო პუბლიკაციები კი, ორი კვირაა, საზოგადოებისთვის ცნობილი გახდა. ამ ფაქტების გამოქვეყნებას დროში საეჭვოდ დავამთხვა „თბილავიამშენის“ თავდაცვის სამინისტროს შემადგენლობაში გადაყვანა. ჯერ ეს ცვლილება არ განხორციელებულა, თუმცა მის ხელმძღვანელებად თორდიას ნაცვლად თავდაცვის მინისტრის მოადგილე ნიკა ვაშაქიძე სახელდება. საფარაუდოდ, ამ სარფიანი საქმიდან, რომელსაც თორდია გეგმავდა, ხელისუფლებამ თორდიას „მოტყევა“ გადაწყვიტა ან, უბრალოდ, მას ხელი შეუანძინდნენ.

მენტო არჩევნებში „მოქალაქეთა კავშირის“ სიით ის 2003 წელს ის-ანში იყრიდა კენჭს და „ნაციონალ“ მიხეილ მაჭავარიანს საკმაოდ და-მაჯერებლად მოუგო, თუმცა, როგორც ამბობენ, თორდია უკვე ხელისუფლებაში მოსულ „ნაციონალებს“ გაურჩიდა, მაჟორიტარის მანდატი დათმო და სანაცვლოდ „თბილავიამშენი“ მიიღო.

სააქციო საზოგადოებად ჩამოყალიბებული „თბილავიამშენის“ საკონტროლო პაკეტს თორდია ფლობდა. ახლა კი, როგორც განცხადდა, საწარმო სააქციო საზოგადოებიდან საჯარო სამართლის იურიდიულ პირად გარდაქმნა და თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო სამრეწველო კომპლექსს დაექვემდებარება. ამის შესახებ უკვე განაცხადეს სპეციალურ პრესკონფერენციაზე თავდაცვის სამინისტროს შესყიდვების დეპარტამენტის უფროსმა

და ნირნამხდარმა პანტიკო თორდიამ: „თბილავიამშენი“ სამინისტროს შემადგენლობაში თავად საწარმოს ხელმძღვანელობის ინიციატივით გადავიდა. ჩვენ მათთან, დიდი ხანია, ვთანამშრომლობთ, რაც, ერთი და იგივეა, ტექნიკის სა-რემონტო მომსახურების შესყიდვას გულისხმობს.

„თბილავიამშენის“ თავდაცვის სამინისტროს შემადგენლობაში გადასვლა მთელ რიგ პროცედურებს გააბარტყევს, — განაცხადა შესყიდვების დეპარტამენტის უფროსმა რევაზ ჭარბაძემ, თუმცა შეტად საეჭვოა, პანტიკო თორდიას ეთხოვა სამინისტროსთვის, მისი მომგებიანი საწარმო თავდაცვის სამინისტროს შემადგენლობაში შეეყვანათ და მის ადგილას მინისტრის მოადგილე ნიკა ვაშაქიძე დაენიშნათ.

თანაც აქამდე არავის უთქვამს, რომ თორდიას სა-

ნიკა ვაშაქიძე

წარმოსთან რაიმე სახის პრობლემა არსებობდა, პირიქით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, თორდია ხელი-სუფლების მაღალჩინოს-ნებთან ერთად იარაღით ვაჭრობაშიც კი იქნა მხილე-ბული. ამ საკითხს და ხელი-სუფლების გაძლიერებულ მადას ისევ თუ მივუბრუნ-დებით, საფუძველს მოკლე-ბული არ უნდა იყოს, რომ თავდაცვის სამინისტრომ სარფიან ბიზნესში მენილე-ბი მოცილა.

აშშ სასაქონლო ვალი შეიძლება დაიკლებას

აშშ კონგრესის საბიუჯეტო ბიურომ განაცხადა, რომ ქვეყნის ვალი შეიძლება უმძიმეს ტვირთად იქცეს, რომელსაც სახელმწიფო ვერ ზიდავს. საერთაშორისო სავალუტო ფონდმა ამერიკელებს მოუწოდა, მაგრად მოიჭირონ ქამრები, — იტყობინება Ghfqv-NFCC8

მიმდინარე წლის ბოლოსთვის აშშ სახელმწიფო ვალი მთლიანი ეროვნული პროდუქტის 62 პროცენტს მიაღწევს, რითაც დაფიქსირდება რეკორდული დონე მეორე მსოფლიო ომიდან მოყოლებული დღევანდლამდე. მიზეზი ცნობილია — ხაზინის შემოსავლების შემცირება და გასაღვივების ზრდა არსებული კრიზისის ვითარებაში.

კონგრესის სპეციალისტები პერსპექტივის ორ სცენარს განიხილეს. პირველი არსებული საბიუჯეტო პოლიტიკის გაგრძელებას ითვალისწინებს. ამ შემთხვევაში, 2035 წლამდე სახელმწიფო ვალი მთლიანი ეროვნული

პროდუქტის 80 პროცენტამდე გაიზრდება, ხოლო მისი მომსახურების ხარჯები მთლიანი ეროვნული პროდუქტის 4 პროცენტს მიაღწევს, ანუ ფედერალური ხაზინის ყველა შემოსავლის ერთ მეექვსედს.

მეორე სცენარი არსებული კანონმდებლობის ერთგვარ ცვლილებას ითვალისწინებს. ამ ცვლილებების განხორციელების პირობებში, აშშ-ის სახელმწიფო ვალი უკვე 2020 წლისთვის მთლიანი ეროვნული პროდუქტის 87 პროცენტს იქნება, 2025 წლისთვის ისტორიულ მაქსიმუმს გადა-

აჭარბებს და 109 პროცენტამდე ავა, 2035 წლისთვის არნახულად გაიზრდება — 185 პროცენტით.

ფინანსისტივტი ალიარებენ, რომ პროცენტების ასეთი ტვირთი ამერიკისთვისაც კი ძნელად სატარებელი იქნება. დაუმატეთ ამას მოსახლეობის დანაზოგების შემცირება, საბანკო კრედიტების გაძვირება, საგარეო სესხების ზრდა და შიდა ინვესტიციების შემ-

ცირება, შესაბამისად, — შემოსავლების ზრდის დაბალი ტემპი, ყველაფერ ამასთან ერთად, საფინანსო-საბიუჯეტო კრიზისის წარმოქმნის გაზრდილი ალბათობა და დანახატება მძიმე სურათი ამერიკის ხვალისდელი დღისა.

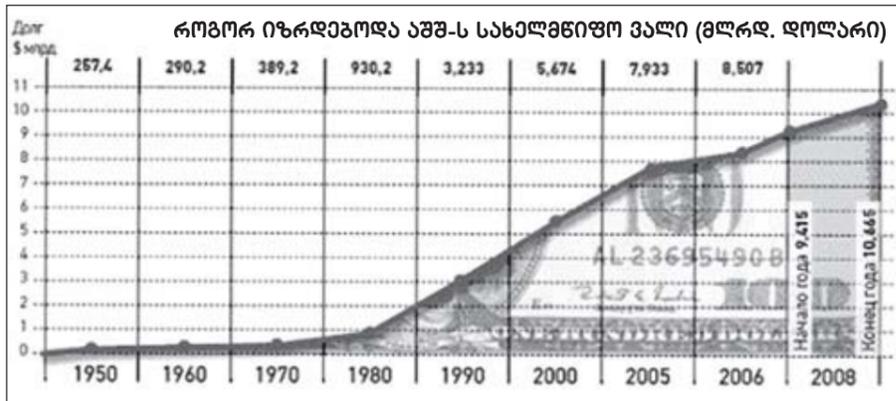
საერთაშორისო სავალუტო ფონდმა ამ სურათს, თავის მხრივ შავი საღებავი დაუმატა და გააფრთხილა აშშ, რომ ამერიკა ზედმეტად ოპტიმისტურად უყურებს თავის მომავალს, რადგან მთლიანი ეროვნული პროდუქტის ზრდა 2013 წლისთვის ამერიკელების გაანგარიშებაზე 2 პროცენტით ნაკლები იქნება.

ეს ყველაფერი, ასკვნის Financial Times, ამცირებს ვაშინგტონის უნარსა და შესაძლებლობას, სწრაფად დაძლიოს კრიზისის შედეგები. „საქართველო და მსოფლი-

ოს“ დაკვირვებულ მკითხველს არ გაუჭირდება საჩვენო დასკვნის გამოტანა. საქართველოს „ეკონომიკური სასწაულის“ ლეგენდა, რომლითაც ხელისუფლება მოსახლეობას ტვირის ურევს და რომელიც თავისთავად ბლეფია, რადგან ვალეებით არის ნაგები და ნაშენები, პერსპექტივაში შობს სრულ კრაშსა და დაქცევას.

სპეციალისტები ამტკიცებენ, რომ აშშ-სათვისაც მძიმეა მზარდი ვალის არსებული ტვირთი, დიდი ფინანსისტობა არ სჭირდება იმის განსაზღვრას, რომ ერთადერთი შედეგი, რაც საქართველოს უთავო მთავრობის მოღვაწეობას შეიძლება მოჰყვეს, ცარიელი სახელმწიფო საზინა და ქვეყნის გაკოტრება.

დიდი ბრიტანეთი — პატარა კუნძული

ესე, რომელიც ასეთი სათაურით გამოაქვეყნა რამდენიმე ინტერნეტ პორტალმა (Rusbeseda.ru-მ, Beta.news.rambler.ru-მ და სხვებმა) ანატომიურ ჭრილში განიხილავს ამ მასშტაბურად მცირე (ფართობით დედამიწის ხმელეთის ერთი პროცენტის რაღაც ნაწილია, მოსახლეობა — კაცობრიობის უმნიშვნელო შემადგენელი) როლს კაცობრიობის ისტორიაში და ადგილს თანამედროვე მსოფლიო პროცესებში.

პუბლიკაციის აქცენტები მკვეთრად ნეგატიურია. შეიძლება, შეედავო ავტორს მოვლენათა მისეულ შეფასებაში, მაგრამ არ ღირს, რადგან ასეთი რაკურსით დანახულ ინგლისს ძნელად თუ ნაანცხდებით სადმე და, უპირაინი იქნება, ჩვენმა მკითხველმა ასეთი განსხვავებული ხედვის შესახებაც მიიღოს გარკვეული ინფორმაცია.

ინგლისი, — ნათქვამია ესეში, — საუკუნეების მანძილზე განახორციელებდა სახელმწიფო ტერიტორიის, დაპყრობით პოლიტიკას. წარმატებით მეტოქეობდა საფრანგეთს, მიუხედავად იმისა, რომ მისი მოსახლეობა საფრანგეთის მოქალაქეთა მხოლოდ ერთი მეათედ იყო; გერმანიას, რომელიც თავისი საომარი განწყობილებით იყო გამორჩეული. ამასთან... ინგლისი ვერ დაიკვებინს თავი-

სი დამსახურებით ევროპის წინაშე, მის შვილებს არ დაუცავთ კონტინენტი მონგოლთა თარეშისგან და თურქების შემოსევისგან. ერთი ციციკა პორტუგალიაც კი ებრძოდა მავრებს, პატარა უნგრეთიც კი უზღავდა მახვილს იანიჩარებს!

მაქსიმალურ სარგებელს იღებდა ინგლისი თავისი გეოგრაფიული მდგომარეობიდან, შეხება არ ჰქონია მტრულად განწყობილ მომხდურთან; სამაგიეროდ, მუდმივად ხლართავდა ინტრიგებს, ურცხვად სარგებლობდა ქრისტიანობის მტრებთან ომებში და სუსტებული ევროპული ქვეყნების უილაჯობით. ამ ასპარეზზე ინგლისის დიპლომატიამ წარმატებას მიაღწია და შემდგომ ამერიკას გადასცა ეს ჩვევები აშშ-ს, რომლის სახლიც უსაფრთხოდ არის ცხრა ზღვას იქით და რომელიც ყოველთვის მარჯ-

ლონდონის ცენტრი

ვედ სარგებლობდა ევროპული არეულ-დარეულობით... რომლის ეკლესიისგან ჩამოცილების შემდეგ ინგლისელებს სხვებზე სწრაფად ჩამოუყალიბდათ მსოფლალქმა „აქ და ახლავე“, სულ უფრო ხშირად ჩაანაცვლებდნენ შეკითხვას „რატომ?“ შეკითხვით „როგორ?“, სიღრმისეულ მეტაფიზიკას — ზედაპირული ნატურფილოსოფიით. მათი აქტივობა გაუბრალოების მეორე მხარე იყო. მუსიკასთან ერთად, რომელიც ხელოვნებათა შორის უმგრძობიერესია, ანგლიკანურმა პროტესტანტიზმმა უარყო

სამყაროს ინტუციური აღქმა და ინტელექტის მშრალ სქემებს ანაცვალა იგი. ეს ჩანაცვლება ტექნიკური სრულყოფით იყო განმტკიცებული — ინგლისური ქვემეხები უფრო შორს ისროდნენ.

უპირატესობის როგორი გრძნობა უნდა გქონდეს და როგორ უნდა გქონდეს სხვათა კულტურა, მსოფლიო სამხეცედ რომ წარმოიდგინო, რომლის ცენტრში დგას ინგლისელი, კორპის ქუდი და გრძელი შოლტით. ფეხი ვერ ჩაუვით ჩინგის ყაენსა და სადამ პუსენის..

ანგლოსაქსები სიამოვნებით მიუთითებენ სხვათა დანაშაულზე და ივინყებენ, როგორ თელავდა მათი ჩექმა ინდიელ სიპებს, ბურებს, მარშირებდა ჩინეთში ოპიუმის ომების დროს. ჭადრაკს ამჯობინებს კრივი, რაგბი და ფეხბურთი, ისინი მსოფლიოს უხეში ძალით უტყვენ და ინგლისელი ჯენტლმენების მითით ფარავდნენ მას. აზიელები კი არ შემოსულან ლამანში სრულტემი, არამედ

გრძელი ინგლისური ცხვირი ჩაყვეს იანძისა და ინდის ნაპირებზე, ფუძიამას მთისწინეთში.

მაგრამ დასავლეთის უპირატესობა, რომელიც ოთხი საუკუნის განმავლობაში უცილობელი იყო და რამდენიმე ტექნიკურ გამოგონებაზე იყო დაფუძნებული, თანდათან მცირდება. მოსახლეობის ოთხი მეხუთედი თავდაპირველი ევრაზიაში, ცივილიზაციის აკვანში. ამერიკის ამჟამინდელი „გლობალური“ როლი დროებითია... გიგანტური აზია, რომელმაც განვითარების ახალ ხვეულზე გადახარშა ევროპული გამოცდილება, უკვე წინ გაიჭრა.

ეტყობა, პირფერობა და პირმოთნეობა, რითაც აგრესიას ამართლებდნენ, ინგლისელების ეროვნულ თვისებად იქცა, ვიქტორიანული ეპოქის ფარისევლობა სისხლსა და ხორცში გაუფრთხილდა, რახან გულწრფელად მიიჩნევდნენ, რომ თესენ სიკეთეს, როცა ბომბავენ ავღანეთს, ანაწვერებენ იუგოსლავიას და თავიანთ წესრიგს ნერგავენ

ერაყში. მათი ყოველი ნაბიჯი ორმაგი სტანდარტების დემონსტრაციაა. როგორი სნობიზმით უნდა იყო შეპყრობილი ეს ყველაფერი, რომ ვერ დაინახო...

ინგლისელებმა მსოფლიოს წინაშე გამოავლინეს თავიანთი ქედმაღლობა და პრაგმატიზმი, მათ შეუძლიათ შექმნან პერსპექტიული გაანგარიშებანი, მაგრამ რეფლექსია სულაც არ არის მათი ძლიერი მხარე, არ აქვთ უნარი, ჩაუღრმავდნენ თავიანთ თავს. ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, რომ სარკეს მხოლოდ ფუნქციური დანიშნულებით ხმარობენ — გაპარსვის ან ახალი კაბის მორგების დროს.

უეჭველია, რომ მსოფლიო სასაკლაოებზე ყოველი ხალხი, ისევე, როგორც ყველა ადამიანი, საკუთარ ცოდვითა შლეფს ტოვებს, მაგრამ, ეტყობა, ინგლისელებმა ამაში სხვებს აჯობეს. ასე რომ, ჯოჯოხეთი, როგორც თანამედროვე მსოფლიო, ინგლისურენოვანი უნდა იყოს“.

ისტორიის დანატოვარი — სტონჰენჯი

ევროპული ნასრონილიზმი და უკრაინა ანგლოსაქსების სტრატეგიაში

საინფორმაციო პორტალ **Fondsk.ru**-ს მიერ ასეთი სათაურით გამოქვეყნებულ მიმოხილვაში მითითებულია, რომ ყოფილი საბჭოთა კავშირისა და საბჭოეთის გაუფრთხილებელი ევროპის ქვეყნებში ნაციონალისტურ განწყობილებათა ზრდის ფესვები ლონდონისა და ოტავას (კანადა) სამთავრობო კაბინეტებში უნდა ვეძებოთ.

მიმოხილველთა დაკვირვებით, კანადა მიიჩნევა, რომ აუცილებელია, ნატომ ყურადღება გაამახვილოს არასამთავრობო ორგანიზაციებზე არა მარტო აზიასა და აფრიკაში, არამედ ევროპაშიც; უახლოეს სამეზობლოში რუსეთთან, რომელიც ძველი სტრატეგიით კვლავ დათვალა შიშის წარმადეგენი, ვისთანაც უნდა ითანამშრომლოს კიდევ და მეტოქეობაც გაუწიოს; და, რაც ნიშანდობლივია, თანდათან გათავისუფლდეს ამერიკელების მეურვეობისგან.

მანიპულირების მექანიზმის ყველა ძაფი ხელთ უპყრიათ. ქართველი მკითხველი იმდენად კონცენტრირებულია ჩვენს შიდა კონფლიქტებზე, რომ შეიძლება არც იცოდეს, ბებერ ევროპის მასაფრებულ-დაძველებული ნაციონალისტური ხასიათის წყლები რომ აწუხებს: ბასკების პრობლემა ესპანეთში, უნგრელების, სლოვაკებისა და სერბების ტერიტორიული პრეტენზიები ერთმანეთის მიმართ; რუმინელების პოლიტიკური პრეტენზიები მოლდოვასა და უკრაინასთან.

ბრიტანელი ლიბერალი და ევროპარლამენტის წევრი **გრეგორ ვოტსონი** დღეს ითვლება ევროპაში ნაციონალისტური მოზაიკის შექმნის მთავარ ფიგურად, რომელიც დიდი ბრიტანეთის ახალი

ფაშისმისკენ გადახრილი ულტრანაციონალიზმი

პრემიერ-მინისტრის — დევიდ კამერონის მთავრობასთან შეთანხმებულად ლონდონის ინტერესებისათვის აქტიურად იღვწის. იგი მონა-

წილობდა რუმინელი ნაციონალისტების — სოციალ-დემოკრატების პარტიის შექმნაში, რომელიც ევროპარლამენტის 33 რუმინელი

დეპუტატიდან 11 ადგილის მფლობელია და თავგამოდებით იბრძვის „დიდი რუმინეთის“ აღორძინებისათვის ბუკოვინისა და ოდესის ოლქის ხარჯზე. ვოტსონს შესანიშნავი ურთიერთობა აქვს უნგრეთის ულტრანაციონალისტურ პარტიებთან სახელწოდებით „იობიკი“ და „ფიდესი“.

ამ უკანასკნელის ხელმძღვანელებთან, კერძოდ, მათ ლიდერთან **ვიქტორ ორბანთან** უმჭიდროესი თანამშრომლობით გამოირჩევა სრულიად უკრაინის გაერთიანება „სეკოდას“ ბელადი **ოლეგ ტიანგინოკი**. ორივენი — უკრაინელი ნაციონალისტებიც და უნგრელი ულტრებიც — ანგლოსაქსების დაკრულზე ცეკვავენ.

მკვლევარები ამ და მრავალი სხვა ფაქტისა და მოვლენის ანალიზის შემდეგობით მიდიან იმ დასკვნამდე, რომ ყველაზე უფრო რადიკალური ნაციონალისტები პრიმიტიული ფაშისმის დონეზე დაუმჯობესდნენ.

საქართველოს ამის გამოცდილება აქვს. განსაკუთრებით თავი იჩინა ამ ტენდენცი-

ამ დსთ სივრცეში. უკრაინაში კი ნაციონალისტურ მოძრაობაში აშკარად იმძლავრა და უფარავმა ფაშისტურმა გადახრამ.

მაგალითად, **ზაპოროჟიეში ეკოლოგიური ორგანიზაცია „ენოტმა“** ადოლფ ჰიტლერის ძეგლის დადგმის კამპანია წამოიწყო. არგუმენტი: ფიურერი „თანამედროვეობის გამოჩენილი ეკოლოგი“ იყო, რადგან არ სვამდა, არ ეწეოდა და „გამოირჩევა ეკოლოგიური თვალსაზრისით, სანიმუშო სახელმწიფოდ აქცია“. ფიურერისადმი მათ ერთგულებაში ვინმე რომ არ დაეჭვებულებოდა, „ენოტელებმა“ კვირეცები დაუშინეს სტალინის ძეგლს, რომელიც **ზაპოროჟიეში დიდი სამამულო ომის ვეტერანების თხოვნით იყო აღმართული**.

ქართველი ძეგლთმებრძოლების სულიერი ძმები, ქართველი ტურების მონათესავე ენოტისტურთა ოჯახიდან, რომლებიც მახინჯი მტაცებელი ცხოველები არიან, სიბილნეში ერთმანეთს აღემატებიან.

რუსეთის მთავარი გამარჯვება, «სისხლიანი მილიარდი» და დასავლეთის უკანასკნელი დიდი ომი

ესაა სამი სათაური პუბლიკაციებისა, რომლებიც ომის თემაზე smi2.ru-მ გამოაქვეყნა. რუსეთი იმპერიების სასაფლაოა, ნათქვამია პირველ მასალაში, რაც დადასტურებულია ისტორიული ფაქტებით: კარლოს XII-ს, ნაპოლეონისა და ჰიტლერულ დამპყრობთა არმიები რუსეთის თოვლში ჩაიძარხა. მრავალსაუკუნოვან დაპირისპირებაში რუსეთმა დასავლეთს სამხედრო იმპერიების კვლავნარმოების საფუძველი მოუსპო.

ასიოდ წლის წინათ დასავლეთი დანარჩენ მსოფლიოს ფლობდა. დღეს კოლონიური სისტემა საბოლოოდ არის დანგრეული. ოთხი ქვეყანა — ინდოეთი, ჩინეთი, პაკისტანი და რუსეთი, რომელთა მოსახლეობა ერთობლივად დედამიწის მოსახლეობის ნახევარია, ფლობს ბირთვულ იარაღს. ეს კი ნიშნავს, რომ მათ წინააღმდეგ ომი შეუძლებელია და თვითმკვლელობას ნიშნავს.

დასავლეთის ცივილიზაცია სამხედრო დომინირების საფუძველზე აიგო, ასობით მილიონი მსხვერპლადმენიურული ადამიანის სისხლითაა გაჯერებული.

გავისხევთ: **ორი მსოფლიო ომი, რომლებშიც 100 მილიონზე მეტი ადამიანი დაიღუპა (პირველ ომში 30 მილიონზე მეტი, მეორეში — 70 მილიონზე მეტი), დაღუპულთა ორი მესამედი მშვიდობიანი მოსახლეობაა. სხვა ცივილიზაციებისა და მთელი კონტინენტების მოსახლეობის ამოძირკვა და გაჟლეტა, ევროპელების მიერ ჩრდილოეთ და სამხრეთ ამერიკის ათვისება ძირძველი მოსახლეობის დაუნდობელი მოსპობის გზით. მაგალითი: XIX საუკუნის ბოლოსთვის ინდიელების მრავალმილიონიანი მოსახლეობა 200 ათასამდე შემცირდა.**

ასეთია შანხაი დღეს

ექსპერტების აზრით, დასავლეთმა ყველაზე დიდი შეცდომა დაუშვა მაშინ, როცა კომუნისტურ ჩინეთს ტექნოლოგიები და სანარმოო კაპიტალები გადასცა. ამ სტრატეგიული მარცხის ავტორი ამერიკელი „ქორების“ გუნდი იყო, რომელსაც **ბიგნეე ბუეზინსკი** მეთაურობდა. ოცდაათი წლის შემდეგ ჩინეთი რეალური ეკონომიკის ლიდერი გახდა, იგი პირველობს ტექნოლოგიური ნოვაციებისა და სამრეწველო წარმოების სფეროშიც. ხოლო ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის არ-

მა რაოდენობრივად მსოფლიოში პირველი და სიდიდით მეორე არმიაა.

მართალია, საბჭოთა კავშირი დაიშალა, მაგრამ ამ მოვლენამ დასავლეთის მსოფლიო გავლენა არ გაზარდა. დასავლეთმა ვერ მოახერხა, სრული პოლიტიკური კონტროლი დამყარებინა ქვეყნებზე, რომლებიც უნინ საბჭოთა კავშირის გავლენის სფეროში იყო მოქცეული. ამ ქვეყნებს შორის ზოგან სოციალიზმის შენებას განაგრძობენ, როგორც კუბასა და ჩრდილოეთ კორეაში, ზოგან ცდილობენ დამო-

უკიდებელი პოლიტიკის განხორციელებას, როგორც ბელორუსში და ზოგჯერ რუსეთში, ზოგან ისლამისტმარადიკალებმა იმარჯვეს, როგორც სუდანში ან ავღანეთში.

მაგრამ ისიც უნდა ითქვას, რომ საბჭოთა კავშირის დაშლამ დასავლეთს სერიოზული დივიდენდები მისცა: ენერგოშემცველები და ნედლეული დემინდური ფასებით გაქონდათ დასავლეთში, რუსეთში გამოშუშებული ფული ასევე დასავლეთში გაედინებოდა იმ

მასშტაბით, როგორც „ტვიწინების გადინება“ იყო.

მაგრამ ეს დივიდენდები XXI საუკუნის დასაწყისისთვის ამოიწურა. სამაგიეროდ, გამწვავდა პრობლემები, რომლებიც დასავლეთის საზოგადოების შიდა მოწყობასთან იყო დაკავშირებული. დასავლეთის ქვეყნების ავტოქტონური მოსახლეობის დეპოპულაცია, ლატაკი და ძნელად ადაპტირებადი მიგრანტების მასები, ტერორიზმი, მსოფლიო ბაზარზე არაკონკურენტუნარიანი სანარმოების დახურვა და მთელი დარგების გაქრობა, გალატაკება იმათი, ვინაც აქ მუშაობდა, მთელი ქალაქებისა და ტერიტორიების „უპერსპექტივობა“, ზეიფი, მაგრამ მავნე საკვები პროდუქტების წარმოება — ასეთია მხოლოდ ზოგიერთი ეფექტი, რომელიც დასავლური განვითარების გზის იდეოლოგიურ ცალმხრივობას თან ახლავს.

ღრმადება სოციალური უთანაბრობა, იხურება სოციალური პროგრამები, კლებულობს შემოსავალი, იზრდება მომუშავეების დატვირთვა. ჩვენთვის, მაგალითად, მამაკაცების 90 პროცენტი და ქალების 80 პროცენტი იძულებულია, ყოველდღიური 8 საათის ნაცვლად, სტანდარტულზე მეტი დრო დაჰყოს სამუშაოზე.

„ოქროსი მილიარდზე“ სულ უფრო ნაკლებად ლაპარაკობენ, რადგან გაცვეთამდე მომუშავე დასავლეთელები სულ უფრო სცილდებიან ამ განსაზღვრებას.

ზოგიერთი ავტორი მიიჩნევს, რომ სიტუაცია, რომელიც აფეთქებად შექმნილია და რომელსაც „სისხლმურ კრიზისს“ უწოდებენ, რამდენიმე წელიწადში „კატასტროფით“ შეიცვლება.

რის დაგაღვას ცდილოვს აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველო კოლუმბიაში

კოლუმბიის ახალი პრეზიდენტი მანუელ სანტოსი

ვენესუელაში, ქალაქ ბარინეტასში ახლახან კოლუმბიის დაზვერვის (უსაფრთხოების ადმინისტრაციული დეპარტამენტი) არალეგალური რეზიდენტურა გაიხსნა, რომელიც ნაყინის ფაბრიკის — Makyhelados-ის საფარქვეშ მუშაობდა. სადაზვერვო ქსელის შეფი ორმაგი მოქალაქეობის მქონე (კოლუმბია და კანადა) ლუის კარლოს კოსიო იყო. ფაბრიკის ფურგონით პროდუქციის მიწოდება ქვეყნის შორეულ კუთხეებში მას ჯამბუშური საქმიანობის წარმოების უნიკალურ შესაძლებლობას აძლევდა. კოსიო ვენესუელის პოლიციამ მას შემდეგ დააპატიმრა, როცა სტრატეგიული მნიშვნელობის ობიექტების ფოტოგრაფირებისას მიუსწრო. გაჩხრეკისას რეზიდენტის სახლში 100 ათასამდე ფოტო აღმოაჩინეს, რომლებიც თანამგზავრული კავშირით კოლუმბიაში იგზავნებოდა. მასალა ცსს-სთვის იყო განკუთვნილი.

კოლუმბიის ყოფილი პრეზიდენტი ალვარო ურიბა, ღომინიის რასპუზლიის პრეზიდენტი ლეონელ ფარანანდესი და პენესუელის პრეზიდენტი უბო ჩაპისი

უსაფრთხოების ადმინისტრაციული დეპარტამენტი, რომელიც უშუალოდ ქვეყნის პრეზიდენტს ემორჩილება, ალვარო ურიბეს მმართველობის წლებში არაერთხელ აღმოჩენილი პოლიტიკური და კრიმინალური სკანდალების ცენტრში. ამ სამსახურის სწრაფი დეგრადაცია და მისი კადრების დემორალიზაცია დიდწილად გამოიწვია იმან, რომ დეპარტამენტის უსაფრთხოების განყოფილებაში მუშაობის წინააღმდეგობა დაიწყო ცსს-ს რეზიდენტურის წინაშე, რომლის მიზანსაც „კოლუმბიის გეგმის“ რეალიზება წარმოადგენდა. გეგმის მიხედვით, ნამოჭროლა იყო ერთობ აბსოლუტური ამოცანა: უმოკლეს ვადავში მოედოთ ბოლო ნარკოტრადელისთვის, ჰალუცინოგენების ტრაფიკის მინიმალური მოხდენით აშშ-ში, გადაწყვეტილი დარტყმა მიეყენებინათ FARC-ისა და ELN-ის მემარცხენე პარტიზანული დაჯგუფებებისთვის.

დეგაიო! ამიტომაც უფლებათა დამცველი ორგანიზაციების შემაშფოთებელი ცნობები კოლუმბიაში გენოციდისა და მალული სახელმწიფო ტერორის შესახებ აშშ-ის ადმინისტრაციის მიერ იგნორირებული იყო, ხოლო უსაფრთხოების სახელმწიფო დეპარტამენტისა და თავდაცვის ულტრამემარჯვენე რაზმების დანაშაულებრივ კავშირებზე დუმის ამჯობინებდნენ.

დეპარტამენტის აგენტურული არხების მეშვეობით ინფორმაცია პარტიზანებისა და ადგილობრივ მოსახლეობაში მათი თანამონაწილეების შესახებ თავდაცვის ულტრამემარჯვენე რაზმების მეთაურებს გადაეცემოდა. სადამსჯელო ოპერაციები დაუყოვნებლივ და დიდი სიხასტიკით ხორციელდებოდა. გადამწვარი მიწების ტაქტიკა ადგილობრივი მოსახლეობის — გლეხებისა და ინდიელების წინააღმდეგ გამოიყენებოდა, რათა პარტიზანებს „დასაყრდენი ბაზები“ არ ჰქონოდათ.

„ბუმის ეპოქის“ მინურულს ვაშინგტონში უყვარეს დაიწყეს ზრუნვა თავდაცვის ულტრამემარჯვენე რაზმების სტრუქტურულ

ბის დემონტაჟსა და უსაფრთხოების ადმინისტრაციული დეპარტამენტის რეფორმირებით. აშშ-ში საპრეზიდენტო არჩევნებზე ყველაფერი დემოკრატების გამარჯვებაზე მიუთითებდა, ამიტომ „საქმეების გადაცემა“ ჩქარობდნენ.

ასეთ დელიკატურ საკითხში კოლუმბიის ხელმძღვანელობისთვის სათანადო მართვით და ადგილობრივ მოსახლეობაში მათი თანამონაწილეების შესახებ თავდაცვის ულტრამემარჯვენე რაზმების მეთაურებს გადაეცემოდა. სადამსჯელო ოპერაციები დაუყოვნებლივ და დიდი სიხასტიკით ხორციელდებოდა. გადამწვარი მიწების ტაქტიკა ადგილობრივი მოსახლეობის — გლეხებისა და ინდიელების წინააღმდეგ გამოიყენებოდა, რათა პარტიზანებს „დასაყრდენი ბაზები“ არ ჰქონოდათ.

პრეზიდენტ ურიბეს მაინც მოუხდა ულტრამემარჯვენე რაზმების (ტერორისტული ორგანიზაცია) საჩვენებელი „დემოზოლიზაცია“, რომლებმაც, ვიდეოკამერების

ჩაკუნისა და ამერიკელი დიპლომატების სიტყვიერი აკომპანიმენტის თანხლებით, „იარაღი დაყარეს“ და „მშვიდობიანი ცხოვრებას“ დაუბრუნდნენ.

მოგვიანებით გაირკვა, რომ პარამილიტარების მნიშვნელოვან ნაწილს უარყოფითი უკუპრეცედენტის ნარკოტრაფიკისა და რეკეტის მომგებიან საქმიანობაზე იყვნენ დასაყრდენი. ისინი უწინდებურად საბრძოლო მოქმედებათა რაიონებში იმყოფებოდნენ და მეზობელ ქვეყნებშიც, უწინაესად, ვენესუელაში ძირგამომთხრელ საქმიანობას ეწევიან.

ბოლივიური სპეცსამსახურებისთვის კოლუმბიელი პარამილიტარების მიერ აღმოჩენილი ნარკოტრაფიკის შეცვლა, ხშირად დევნილების სახით, ვენესუელის მომიჯნავე ტერიტორიაში ნიშნავს, რომ აშშ-ის სამხედრო დაზვერვა და ცსს ვენესუელის მთავრობის დასამხობად მიზანმიმართულად ემზადება; ყალიბდება ბოლივიკოა არალეგალური ბირთვები, რომლებიც „კრიზისული დედაბალიზაციისთვის, გაერთიანებული სოციალისტური პარტიის აქტივისტებთან, პროფკავშირების მოღვაწეებთან, გლეხური კოოპერატივების ხელმძღვანელებსა და სამართალდამცავი ორგანოების თანამშრომლებთან ანგარიშსწორებისთვის გამოიყენება.

ამ „დევნილთა“ იდეურ-პოლიტიკურ განწყობაზე მეტყველებს ის ფაქტი, რომ კოლუმბიის საპრეზიდენტო არჩევნებში საკონსულაციო თანაშემწეობა საარჩევნო კომისიებმა დააფიქსირეს, რომ ულტრამემარჯვენე ძალების კანდიდატს მანუელ სანტოსს, ძირითადად, მხარს უჭერდა „დევნილთა“ ელექტორატი. ნუთუ ისინი თავიანთი საათის მომლოდინე „მეზუთე კოლონა“?

ვაშინგტონის სწრაფი შედეგები სურდა და ამიტომ ყველანაირად უწყობდა ხელს თავის მოკავშირეს წესების გარეშე თამაშში. რა პრეტენზიები უნდა წაყენებინათ პრეზიდენტ ურიბესთვის, რომელიც ლოიალური და სამიმედო იყო და „დემოკრატიისა და თავისუფლების მტრების“ წინააღმდეგ საბრძოლველად ცსს-ს არსენალიდან ყველაზე ეფექტურ, ანუ ყველაზე დაუნდობელ მეთოდებს მიმართავდა?

ბუმის მმართველობისას ურიბეს მთავრობის სისხლიანი ექსცესები ვაშინგტონში ერთობ ბუნებრივად აღიქმებოდა: როცა ტყვეს ჩეხენ, ნაფოტები ცვივს! აქაოდა, პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ შიდა ომებში მოსახლეობის მსხვერპლი გარდაუვალია და ყველაზე მთავარი მაინც შე-

FARC-ის პარტიზანების ბანაკი ეკვადორის ტერიტორიაზე

მსურს, გაგზავნათ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

დიდი გომარეთი

ფურცაქაძე

ზურტაკეტის ცენტრი ყოველთვის გომარეთი იყო და ასეც დარჩა. ალბათ, ამიტომ, რომ მთლიანად ზეგანს გომარეთის პლატოც ჰქვია. ბარათაშვილთა დიდი სახლის გაყოფის შემდეგ, 1536 წლიდან, ეს სოფელი იოთამ ბარათაშვილის შთამომავლებს ერგოთ, 1721 წლის საბუთების თანახმად კი დიდი და პატარა გომარეთი, ისევე, როგორც დასავლეთის მომიჯნავე 2 ურცევანი (ვფიქრობთ, ამჟამინდელი სარკინეთ-დემურბულახი და განახლება-ამბრალო), სადედოფლო სოფლებად ითვლებოდა. დედოფალს ეკუთვნოდა 48 გამოძვლები და 13 ბოგანო ყმა-კომლი, ბარათაშვილებს — 30-მდე გამოძვლები და 12 ბოგანო ყმა-კომლი. ყვენის საფეშქაშოდ სოფლებს 41 მარჩილი და 30 კოდი აჯილდის ქერი ჰქონდათ შენერილი. პატარა გომარეთში, სადაც მღვდლისა და მამასახლისის მამულები იყო, ეს ხარკი არ იკრიფებოდა.

ვიკაშიანთა უბნის სტელაჟი

XIX საუკუნის ბოლოს გომარეთი უკვე დიდი დაბაა, სადაც 1898 წელს ილიასა და სხვა ეროვნულ მოღვაწეთა ძალისხმევით წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების სკოლა გაიხსნა. წარმოიდგინეთ, რომ უკვე 1905 წლიდან ამ სკოლაში 50 მოწაფე სწავლობდა. 1913 წელს გომარეთს ახალი მამასახლისი ჰყოლია... ჩვენი მეგობარი მიხეილ თეთრაძე სოფლის ერთ-ერთ შუკაში გვიჩვენებს ლოდს, რომელზეც წერია: „დიდი გომარეთის საზოგადოების კანცელარია. აშენდა რაზმაძის მამასახლისობის დროს 1913 წელს“. ეს ქვა კანცელარიის ძველი შენობის კედელში იქნებოდა ჩასმული.

ქუხის „ღვთისმშობელი“ და მისი რელიეფი

ამ წარწერაში ქვის ზევით იწებება სოფლის ერთ-ერთი უბანი ვიკაშიანი (თუ ვიკაშიანი), სადაც გომარეთის უძველესი ქრისტიანული ძეგლია (ანტიკური ხანის მონაპოვარზე არას ვამბობთ) აღმართული გზის პირას. ეს არის V საუკუნის სხვადასხვა სიმაღლისა და ფორმის 6 სტელა. ზოგიერთზე პალმეტებია გამოხატული, ზოგიერთზე — ყურძნის მტევნები და ბიბლიური სიუჟეტები. ამ დამდნარი რელიეფებიდან ერთ-ერთი ჯვარცმბა.

კაპიტლებს ეყრდნობა. ეკლესია შიგნით შელესილი და მოხატული ყოფილა. დარბაზის ჩრდილო-დასავლეთ მონაკეთში ადგილობრივი დიდგვაროვანი ქალბატონის ბარელიეფიანი საფლავის ლოდია. ტაძრის უმთავრესი მხატვრული და ისტორიული ღირსება მისი სამხრეთის ფასადია. აქ, კარიდან მარჯვნივ, მზის საათია, ხოლო კარის თავზე, ოდნავ დასავლეთით, ჩუქურთმიანი ქვა. ახლა, რაც შეეხება კარის ბალავარს: ეს არის სხვადასხვა წნული სამკაულით გარსემონირილი დიდი, ღია ვარდისფერი ლოდი, რომლის ცენტრში გამოსახულია წნული ჯვარი, ხოლო მარჯვენა კიდეში, მთელ სიმაღლეზე, ბიბლიური სიუჟეტი „იონა ნინასწარმოცხველის გადაყლაპვა და ამოფრქვევა ვეშაპის მიერ“. ბალავარის ქვედა მონაკვეთში, მთელ სიგრძეში, გაჭიმულ მედალიონებში სხვადასხვა ცხოველის ფიგურაა ჩანერილი.

ასომთავრული წარწერა, ჯვრის ორ მხარეს და კიდე ბალავარიდან მარჯვნივ, კედელში ჩადგმულ ერთ ქვაზეა ამოკვეთილი. ბალავარის ლოდზე ასეთი ტექსტებია: „ქრისტე ადიდე ღიპარიტ ერისთავთერისთავი და შვილი მათი. ამინ!“ „სტეფანოს და მამას და ყოველსა ერსა მათსა წმიდაო ეკლესიაო, სიგრილე ყვე დიდსა მას დღესა“. „სახელითა ღმრთისათა მას ზვიად მარუშიანი, მაშინ ესე ბალავარი დაიდვა ხელითა მიქაელ ხუცესსა გალატოზისათა“.

აქედან სოფლის ცენტრამდე ორასიოდ ნაბიჯია, სადაც, 3-სართულიანი ადმინისტრაციული შენობის გვერდით, ორი მეტად საგულისხმო ტაძარია. ხნოვანებითა და მოცულობითაც სამხრეთ-დასავლეთით მდგარი ეკლესია ჭარბობს. იგი ნაგებია რუხი ტუფის ქვით. მისი ზედაპირი მშვენივრად არის დამუშავებული, მაგრამ მართკუთხედის ფორმას ყურადღება არ ექცევა. ამიტომ, თუკმცა კი ქვათა წყობა თარაზულია, პერანგის ნაკერები სხვადასხვა სიფართისაა. აღმოსავლეთ ფასადზე ხუროთმოძღვარს მთავარი აქცენტია მუქ რუხ კვადრებში ჩადგმული სარკმლის ნითელ საპირებზე გადაუტანია. ტაძრის საკურთხევლის დონე ოდნავ ამაღლებულია, ხოლო კამარის დამჭერი თაღები საკურთხევლის მხრებისა და პილასტრის

როგორც ექვთიმე თაყაიშვილი დაასკვნის, ტექსტში ნახსენები აფხაზთა მეფე აფხაზ-ქართველთა მეფე გიორგი პირველია, ზვიად მარუშიანი კი ბიზანტიელებთან 1022 წლის ომში მონაწილე ქართველთა მხედართმთავარი ზვიად ერისთავი. ლიპარიტ ერისთავთ-ერისთავი ლიპარიტ III ბაღვაში უნდა იყოს, რომელიც ხსენებულ ომს შეენირა და გიორგი I-ის დიდი ნდობით სარგებლობდა. სტეფანოზი სასულიერო პირია, ხოლო მიქაელი — გალატოზთა ხუცესი, ანუ უფროსი (ხუროთმოძღვარი).

საყდარს შემორჩენილი აქვს ძველი სახელწოდება „ქუხის ღვთისმშობელი“, რასაც განაპირობებს ბალავარის გვერდითა ქვის წარწერა: „ქ. სახელითა ღმრთისათა მე ქუხმან შევნირე წმიდას ამას ეკლესიას ნისქვილი, ჟამის სანირავედ მიჩინეს დღე ხარებაი. ამის ეკლესიისა მღვდელთა ნირონ დღე ეგე“. ეს კუხი, როგორც ჩანს, ადგილობრივი ფეოდალია.

მ. გიორგის ორნაშენი ეკლესია

მეორე, აღდგენილი, ტაძარი (თუ არ ვცდები, ქვ. ქართლში არსებული ერთადერთი ტიპიური 2-ნაწიანი ბაზილიკა), კუხის ღვთისმშობლიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით 100-150 ნაბიჯზე დგას და ამჟამად მოქმედა. იგი XIII-XIV საუკუნეებისაა.

დიდი გომარეთის „წმიდა გიორგი“ უმეტესად ნაგებია მოვარდისფრო ქვიშაქვის წმიდად გათლილი კვადრებით, რომლებშიც აქა-იქ ურევია მკაფიო ვარდისფერი და მუქი რუხი ქვა. სამხრეთ კედელში, მინის პირზე, ჩასმულია 3 გიგანტური ლოდი. ტაძარს მთავარი შესასვლელი სამხრეთიდან აქვს, რომლის კარის მო-

თუ ამ მონაცემებს დავეყრდნობით, ტაძარი 1014 წლის შემდეგ, 1022 წლამდეა აგებული.

საყდარს შემორჩენილი აქვს ძველი სახელწოდება „ქუხის ღვთისმშობელი“, რასაც განაპირობებს ბალავარის გვერდითა ქვის წარწერა: „ქ. სახელითა ღმრთისათა მე ქუხმან შევნირე წმიდას ამას ეკლესიას ნისქვილი, ჟამის სანირავედ მიჩინეს დღე ხარებაი. ამის ეკლესიისა მღვდელთა ნირონ დღე ეგე“. ეს კუხი, როგორც ჩანს, ადგილობრივი ფეოდალია.

მეორე, აღდგენილი, ტაძარი (თუ არ ვცდები, ქვ. ქართლში არსებული ერთადერთი ტიპიური 2-ნაწიანი ბაზილიკა), კუხის ღვთისმშობლიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით 100-150 ნაბიჯზე დგას და ამჟამად მოქმედა. იგი XIII-XIV საუკუნეებისაა.

სისუანთ უბნის ტაძრის ბალავარი

ჩარჩობულ ბალავარზე გოლოთის ღამაზი ჯვარია გამოხატული. აქვე, კარის წინ, ორი ძალიან საინტერესო საფლავის ქვაა მხედრული წარწერებითა და გარდაცვლილთა ბარელიეფებით. ერთი საფლავი ეკუთვნის ვინმე სამადაშვილს, მეორე — ჩოქიას.

ეკლესიის მეორე კარი ჩრდილოეთ ნაგებობის ჩრდილოეთ კედელშია გაჭრილი. აქ წინვოვანის სამკაულეებით მოწარჩობულ ბალავარის ქვაზე გამოხატულია ცხენოსანი წმ. გიორგი და ორი სხვადასხვა ფორმის ჯვარი. წმინდ გიორგის თავზე არის მოკლე ასომთავრული წარწერა: „წმიდა დიდმონაქმე“. წარწერაა გადარჩენილი ამავე ჩრდილოეთ ნაგებობის დასავლეთ ფასადზე, ჯვრიანი კოშკების თავზე: „ქრისტე შეინყაო მიქაელ და შვილი მისი მონისენე“. საფიქრალია, რომ ეს მიქაელი ტაძრის შვილმკვდარი ქტიტორია.

წარწერის თვალსაზრისით ძალიან საინტერესო ეკლესიაა შემონახული ე.წ. სისუანთ უბანში, რომელიც სამების სახელზე ყოფილა აგებული. ეს არის რუხი ტუფის ჩინებულად დამუშავებული დიდი კვადრებით ნაგები და უსახურავოდ დარჩენილი ტაძარი, რომლის სამხრეთ კედელთან ჯერ ისევე დგას გრძელ ლოდში ამოკვეთილი ემბაზი. აღმოსავლეთ სარკმელს თავზე აქვს ნატიფი, ჯვრიანი წარბი. შიდა სივრცე ღიაა და, ფასადების მსგავსად, კედლები აქაც თლილი ქვისაა. დარბაზში განსაკუთრებულ ყურადღებას იქცევს პილასტრების კაპიტლები უცნაური გაფორმება.

საყდრის ერთადერთი სამხრეთი კარის ბალავარზე არის ასომთავრული წარწერები: „ქრისტე ადიდე ერისთავისაი“; „ქრისტე მეუფეო დიდებისაო, ადიდენ ლიპარიტ ერისთავთ-ერისთავი და შვილი მისნი“; „სახელითა ღმრთისა და იდეა ბალავარი ესე, ადიდენ ღმერთმან, ერისთავთ-ერისთავის ლიპარიტის უფლებასა. ქორონიკონი იყო სნდ“ (ე.ი. 1034 წელი).

ეს ლიპარიტი ლიპარიტ IV ბაღვაშია. როგორც „კუხის ღვთისმშობლის“ და „სისუანთ სამების“ წარწერები ნათლად გვეუბნებიან, რომ XI საუკუნის ათიანი წლებიდან ბაღვაშები თრიალეთისა და ზურტაკეტის უცილო პატრონები არიან და გამოთქმული ექვი, რომ ბაგრატი III-ის მიერ თრიალეთიდან გაძევებული ბაღვაშთა სახლი მხოლოდ 40-იან წლებში დაბრუნდა უკან, სწორი არ არის.

საკითხავია, ეს ხომ არ არის ატოციის ის ტაძარი, რომელიც XVIII საუკუნის ზურტაკეტის სოფლების ჩამონათვალშია ნახსენები გომარეთის მახლობლად? ასეა თუ ისე, ჭოჭიანთ ხევის ეს საყდარი 1184-1212 წლებშია აგებული.

საკითხავია, ეს ხომ არ არის ატოციის ის ტაძარი, რომელიც XVIII საუკუნის ზურტაკეტის სოფლების ჩამონათვალშია ნახსენები გომარეთის მახლობლად? ასეა თუ ისე, ჭოჭიანთ ხევის ეს საყდარი 1184-1212 წლებშია აგებული.

საკითხავია, ეს ხომ არ არის ატოციის ის ტაძარი, რომელიც XVIII საუკუნის ზურტაკეტის სოფლების ჩამონათვალშია ნახსენები გომარეთის მახლობლად? ასეა თუ ისე, ჭოჭიანთ ხევის ეს საყდარი 1184-1212 წლებშია აგებული.

საკითხავია, ეს ხომ არ არის ატოციის ის ტაძარი, რომელიც XVIII საუკუნის ზურტაკეტის სოფლების ჩამონათვალშია ნახსენები გომარეთის მახლობლად? ასეა თუ ისე, ჭოჭიანთ ხევის ეს საყდარი 1184-1212 წლებშია აგებული.

ბალა ქოქიაშვილი
ავტორის ფოტოები

სიფიანთ უბნის ტაძარი და მისი წარწერა

ოკეანის ყველაზე დიდი ბინადრები

დღემდე მიაჩნიათ, რომ ხმელეთის ყველაზე დიდი ბინადარი აფრიკული სპილოა, თუმცა ეს გოლიათიც კი ვერ შეედრება ოკეანის ბინადრებს.

ლურჯი ვეშაპი ძუძუმწოვართა კლასს განეკუთვნება. თევზებისგან განსხვავებით, მას ჰაერი სჭირდება, ამიტომ დროდადრო ამოყვინთავს ხოლმე, რომ ჩაისუნთქოს. ამ სახეობის ყველაზე დიდი წარმომადგენელი სიგრძით 30 მ-ს აღწევს და 150-160 ტონას იწონის. ასე რომ, ლურჯი ვეშაპი აფრიკულ სპილოს სიდიდით ოცჯერ აღემატება.

რული მტაცებელი არაა, პლანქტონებით იკვებება.

ყველაზე დიდი თევზი კი ვეშაპის მსგავსი **ზვიბენია**, რომელიც სიგრძეში 18 მ-ს აღწევს და 40 ტონამდე იწონის. ეს თევზი ხორცისმოყვა-

რული მტაცებელი არაა, პლანქტონებით იკვებება. ყველაზე დიდი რეპტილია ოკეანეში ბინადრობს — ეს ორმეტრ-ნახევრიანი **ტყაპ-ვაზარი კუბა**, რომელიც ნახევარ ტონამდე იწონის.

2 კმ სიგანის, 1 კმ სიგრძისა და 200 მ სიმაღლის მღვიმე **კუნძულ ბორნეოზე**, ილის ნაციონალურ პარკში მდებარეობს. ის 1980 წელს აღმოაჩინეს. მანამდე მსოფლიოში ყველაზე დიდ მღვიმედ ლმერთ რუმის გამოქვაბული (დიდი ოთახი) მიიჩნეოდა. ის ამერიკაში, ნიუ-მეხიკოს შტატში, მდებარეობს და მისი სიგრძე 550 მ, ხოლო სიმაღლე 77 მ-ია.

უდიდესი მღვიმეები

ტორკოდა-კარლისტაში (ჩრდილოეთ ესპანეთი) 1959 წელს აღმოაჩინეს მღვიმე, რომელიც, მართალია, სიგრძით პატარაა, მაგრამ სიმაღლეში 300 მ-ს აღწევს.

გამოქვაბულთა ყველაზე გრძელი სისტემა აშშ-შია. კენტუკიში მდებარე **ფონტ-რიჯის სისტემას** 5 დონეზე განთავსებული მღვიმეები განეკუთვნება, რომელთა საერთო სიგრძე 228 კმ-ია.

ყველაზე უჩვეულო ანდერძი

ყველაზე უხამსი ანდერძი მარსელელმა ხარაზმა დატოვა. მის მიერ დაწერილი 123 სიტყვიდან 94-ის წარმოთქმა მეტ-ნაკლებად შეუძლებელია წესიერ საზოგადოებაში.

ყველაზე მოკლე ანდერძი ლონდონელ ბანკირს ეკუთვნის. ის სულ სამი სიტყვისგან შედგება: „მე მთლიანად გავკოტრდი!“

ფერმერმა თავის ცოლს 100 ლივრი უანდერძა, მაგრამ ბრძანა, რომ, თუ იგი გათხოვდებოდა, ამ თანხას კიდევ 100 ლივრი დაემატებოდა, რადგან იმ საბრალოს, ვინც მისი ქმარი გახდებოდა, ფული უთუოდ დასჭირდებოდა.

კოსის — ნილს ბგორის ლაბორანტს ეკუთვნის. ანდერძში იმდენად ბევრი სპეციალური ტერმინი და რთული ფრაზოლოგიური გამოთქმა იყო, რომ მის გასაშიფრად ექსპერტ-ლინგვისტთა გამოძახება დასჭირდა.

ყველაზე მეტი ნაღდი ფული, რომელიც ერთმა კაცმა მემკვიდრეობად დატოვა, ჰენრი ფორდის მიერ 4157 სასწავლო და საქველმოქმედო დაწესებულებისათვის წაანდერძევი 500 მლნ დოლარი იყო.

მა მიშელ როტშილდმა დატოვა. მასში ნათქვამია: „კატეგორიულად და ერთმნიშვნელოვნად ვკრძალავ ჩემი ქონების აღწერას, მასთან დაკავშირებულ ნებისმიერ სასამართლო ჩარევასა და ქონების ოდენობის გამოქვეყნებას“. ასე რომ, ქონების რეალური ღირებულება დღემდე უცნობია.

ყველაზე ცნობილი ანდერძი ალფრედ ნობელმა შეადგინა. ის ნათესავებმა გაასაჩივრეს, რადგან მხოლოდ ნახევარი მლნ კრონი ერგებოდათ, ხოლო დანარჩენი 30 მლნ სახელგანთქმული ნობელის პრემიის დაწესებას მოხმარდა.

ყველაზე დიდი ქონება, რომელიც ძალს უანდერძეს. ამ ანდერძს უკავშირდება ყველაზე სულელური ისტორია მემკვიდრეობის შესახებ. მილიონერმა და კინოპროდიუსერმა როჯერ დორკასმა 6 მლნ დოლარი თავის საყვარელ ძალს მაქსიმელიანს უანდერძა, ცოლს კი მხოლოდ ერთი ცენტრი დაუტოვა. მაგრამ ქვრივი არ დაიბნა და ცოლად გაჰყვა ძალს, რომლის სიკვდილის შემდეგაც მთელი ქონება დარჩა.

ყველაზე გასაიდუმლოებული ანდერძი მილიარდერი-

ყველაზე გრძელი ანდერძი აშშ-ის ერთ-ერთმა დამფუძნებელმა მამამ თომას ჯეფერსონმა შეადგინა. ქონებასთან დაკავშირებული მითითებები დოკუმენტში ამერიკის ისტორიის განხილვას ცვლიდა. ჯეფერსონის მემკვიდრეები ამ ანდერძის მიხედვით თავიანთ წილს მხოლოდ იმ პირობით მიიღებდნენ, თუ მონებს გაათავისუფლებდნენ.

ისტორიისთვის ყველაზე სასარგებლო ანდერძი უილიამ შექსპირმა დატოვა, რადგან ეს ერთადერთი უდავო დოკუმენტია, რომელიც შექსპირის არსებობას ადასტურებს.

ყველაზე სანყენი ანდერძი. შუა საუკუნეებში ერთმა

უბრალო ავტომანქანა

უგრძეს ავტომანქანად, რომელიც ოდესმე შეუქმნიათ, **26-საბურავიანი ლიმუზინი** მიიჩნევა, რომლის სიგრძე 30.5 მ-ს აღწევს. მისი დამპროექტებელი ჯეიმზ ორბერგია, ქალაქ ბერბანკიდან (აშშ, კალიფორნიის შტატი). ამ ავტომანქანას, ძირითადად, ფილმების გადაღებისას იყენებენ და გამოფენებზე არჩვენებენ. მანქანაში, სხვა უამრავი რამის გარდა, განთავსებულია ტრამპლინიანი საცურაო აუზი და უზარმაზარი წყლისღებიათი საწოლი.

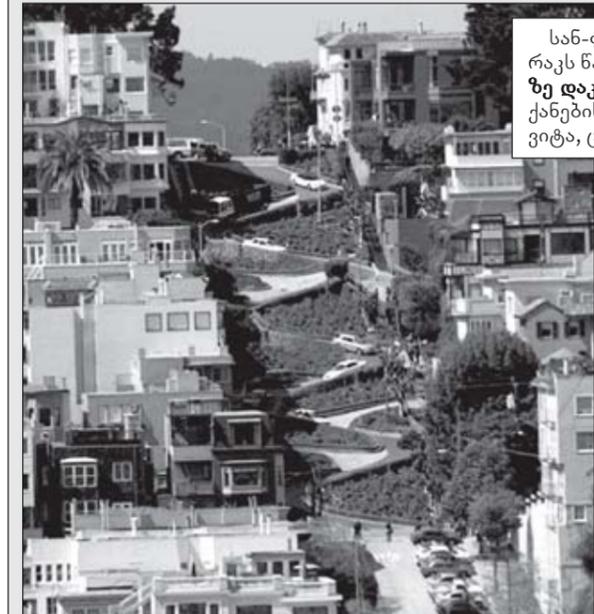

ყველაზე უჩვეულო დასახლებული კონკალი

ყველაზე შორეული დასახლებული კონკალი ატლანტის ოკეანის სამხრეთ ნაწილში 1506 წლის მარტში აღმოაჩინა პორტუგალიელმა ადმირალმა ტრისტან დე კუნიამ. მისივე სახელობის კონკალის ფართობი 98 კვ.მ-ია. პირველი მოსახლე თომას კარი იყო, რომელიც აქ 1801 წელს ჩამოვიდა. კუნძულ კრისტან დე კუნიის ანექსია 1816 წელს დიდმა ბრიტანეთმა მოახდინა.

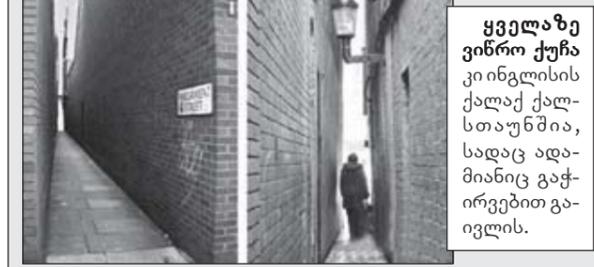
ყველაზე უჩვეულო ქუჩები

სან-ფრანცისკოში **ლომბარდის ქუჩა**, რომელიც 27-გრადუსიან გორაკს წარმოადგენს და 8 სახიფათო მოსახვევი აქვს, ამერიკის **ყველაზე დაკლანძილი ქუჩაა**. 2001 წელს ხელისუფლებამ მასზე ავტომანქანებისათვის მიმოსვლის გაუქმება დააპირა, მაგრამ შემდეგ გადანყვიტა, ცალმხრივი მოძრაობა დაეტოვებინათ.

ყველაზე დამრეცი ქუჩა ახალი ზელანდიის ქალაქ დუნედინშია. ის ადგილმდებარეობის თავისებურებების გაუთვალისწინებლად გაიყვანეს.

ყველაზე ვიწრო ქუჩა კინგლისის ქალაქ ქალსთაუნშია, სადაც ადამიანიც გაჭირვებით გაივლის.

მსოფლიოში **ყველაზე ძველი „ქუჩა“** ეგვიპტეშია და პირამიდების კენ მიემართება. ის 4.600 წლის წინათაა აგებული. მარშრუტი ბაზალტის უძველეს კარიერს აკავშირებდა ტბასთან, რომელიც ნილოსს უერთდებოდა.

ლონდონში მდებარე **სეინდონის ქუჩა** აცაბაცა გზაჯვარედინს ჰგავს, თუმცა სინამდვილეში გასაოცრად ფუნქციურია და ტრანსპორტის გამართულ მოძრაობასაც უწყობს ხელს.

მსოფლიოში **ყველაზე ფართო ქუჩა** ბუენოს-აირესში მდებარეობს. მისი სიგანე 300 ფუტია და მის გადაკვეთას რამდენიმე წუთი სჭირდება.

ყველაზე სახიფათო გზები

ლა პაზადან კოროიკოსკენ მიმავალი გზა ბოლივიის ანდეზების ქედზე, უფსკრულის პირას გადის, რომლის სიმაღლე 3600 მ-ს აღწევს. ეს ყველაზე სახიფათო გზა მსოფლიოში და იმდენად ვიწროა, რომ ორმა ავტომანქანამ შესაძლოა ერთმანეთს გვერდიც ვერ აუქციოს. აქ ავარიები ყოველდღე ხდება და წელიწადში საშუალოდ 150-200 კაცი იღუპება.

გულიანის გზა 1200-მეტრიან ქვის გვირაბს წარმოადგენს, რომლის სიგანეც სულ 4 მ-ია, სიმაღლე კი 5.30 მ. აქ განათება არაა, რაც მგზავრობას უაღრესად სახიფათოს ხდის.

ტურისტული ბილიკი სიანში მსოფლიოში ყველაზე საშიშ ქვეით მარშრუტს წარმოადგენს. ბილიკი ჰუანშანის მთის მწვერვალისკენ მიემართება. ადგილ-ადგილ ამ გზაზე ტურისტებს დიდი სიმარჯვის გამოჩენა მართებთ. ტიბეტის, ნეპალისა და ბანგლადეშის მთიანი გზები, ასევე, ყველაზე სახიფათო ტრასებია. აქ ძალზე ხშირია მენჯერი და ლოდების ცვენა.

ყოველდღე მსოფლიოში საშუალოდ 33 ახალი პროდუქტი იქმნება, მათგან 13 სათამაშოა.

დისნეიმ წარმატებას იმითაც მიაღწია, რომ თავის დროზე ხელშეკრულება გააფორმა იმხანად ფერადი ფირების ერთადერთ მწარმოებელთან. რამდენიმე წლის განმავლობაში დისნეი ერთადერთი იყო, ვისაც ფერადი ფირის გამოყენების უფლება ჰქონდა.

ყველაზე სინტეზის ფაქტები კოეჩინაზე

1979 წელს ნაპოლეონ ბონაპარტმა შესანიშნავი რეკლამა გაუკეთა ნაციონალურ ვალუტას, როცა ხმა გაავრცელა, რომ ერთ-ერთ ნაფრანკიან მონეტაში მილიონი ფრანკის საბანკო ჩეკია...

ახალი პროდუქტის — კარტოფილისადმი ნეგატიური დამოკიდებულება საფრანგეთში მარტივად და ქმედითად შეცვალეს: მინისტრმა ტიურგომ განკარგულება გასცა, კარტოფილის მინდვრების გარშემო მცველები დაეყენებინათ. „რაკი იცავენ, ესე იგი, ძვირფასია,“ — გადაწყვიტა ხალხმა.

ავიაკომპანია American Airlines-მა 1987 წელს 40.000 დოლარის ეკონომია გასწია, როცა პირველი კლასისთვის გათვალისწინებული სალათის თითოეულ ულუფას თითო ზეთისლილი დააკლო.

მსოფლიოში სამი ყველაზე ძვირადღირებული მარკა „მალბორო“, „კოკა-კოლა“ და „ბუდვაიზერია“. ამ სამიდან ორი ჯანმრთელობისთვის მავნე პროდუქტის ანარქოებს. სხვათაშორის, კომპანია „მალბოროს“ პირველი მფლობელი ფილტვების სიმსივნით დაიღუპა.

ყველაზე უჩვეულო სასმელები

მესკალი (მექსიკა). ამ სასმელში აგავას წვეწვანს ან მუხლუხი ემატება. მისი დეგუსტაციისას სიფრთხილეა საჭირო, რადგან „მატლს“ ჰალუცინაციების გამოწვევა შეუძლია. მესკალის გასინჯვა მსოფლიოს ნებისმიერ ბარშია შესაძლებელი.

ლუდი „პიცა“ (აშშ). სახელწოდებიდანაც ჩანს, რომ ბოთლში ლუდიცაა და პიცაც. ამ ლუდის დასამზადებლად სოლოდში ნიორს, ორეგანოს, პომიდორსა და რეჰანს ამატებენ. ლუდი „პიცას“ შექმნა ილინოისის, ინდიანის, ვისკონსინისა და პენსილვანიის მაღაზიებში შეიძლება.

არაყი „O2“ (დიდი ბრიტანეთი). ხორბლისა და ქერის სოლოდის ნაზავისგან გაკეთებული არაყი „O2“ რამდენჯერმე იფილტრება სპეციალურ თუჯის ჭურჭელში, რის შედეგადაც საიდუმლო ტექნოლოგიით გაზი ემატება. შედეგად, შუშხუნა სასმელი მიიღება.

გველის ღვინო (ვიეტნამი). ამ ღვინოს დასამზადებლად ცოცხალი კობრას ნაღველს ბრინჯის ღვინოში ურევენ. ტრადიციულად, ეს მომწვანო-მოშავო ნაზავი აპერიტივის სახით იმ კერძებთან ერთად მიაქვთ, რომლებიც გველისგანაა მომზადებული. ეს სასმელი ჯანმრთელობისთვის ძალიან სასარგებლოდ მიიჩნევა და მისი შექმნა მთელ ვიეტნამშია შესაძლებელი.

იოგურიტო (იაპონია). ეს ცხარე, იოგურტზე დამზადებული ლიქიორი შეიძლება ჰოლანდიაში ანარქოონ და საფრანგეთში ჩამოსახან, მაგრამ მხოლოდ იაპონიაში იყიდება. ზოგჯერ იოგურიტოს ფორთოხლის ან ანანასის წვეწვანს ურევენ. სასმელი იაპონიის ბარებში, რესტორნებსა და მაღაზიებში იყიდება.

ხელიკების ღვინო (ჩინეთი). ხელიკებს, ჩვეულებრივ, ჰეკონებს, ბრინჯის ღვინოში ან ვისკიში ათავსებენ 10 დღიდან ერთ წლამდე ვადით. მიიჩნევა, რომ ასეთი ღვინო სამკურნალო თვისებებისაა და სიმსივნეს, ართრიტს, წყლულსა და სხვა დაავადებებს არჩენს. მისი ყიდვა მთელ ჩინეთშია შესაძლებელი.

ჩიჩა (პერუ). ჯერ კიდევ ინკების დღესასწაულებსა და რიტუალებში გამოყენებული ჩიჩა დღესაც ტრადიციულად მზადდება — ქალები სიმინდის მარცვლებს ლეჭავენ და რბილობს თბილი წყლით სავსე მათარაში აფურთხებენ, სადაც ის დუღილს იწყებს. მიღებული მოყვითალო-რძისფერი სითხე სტუმრისთვის პილჩეს გოგრებით მიაქვთ. ზოგ რეგიონში სასმელში იუკას, ბანანებსა და ანანასებს ამატებენ. ჩიჩას გასინჯვა ანდეზის სოფლებში, უესკოსა და ლიმაში, ჩიჩერებიში შეეძლება.

ყავის ლუდი (ჰავაის კუნძულები). ამ სეზონურ ლუდში, რომელსაც ლუდსახარში კომპანია „კონა“ ანარქოებს, ალკოჰოლი და კოფეინია შეზავებული. ლუდი ასპროცენტინი ყავის — კონასგანაა მომზადებული და ჰავაის ბარებში იყიდება.

კინარი (იტალია). მიჩნეულია, რომ ეს სამკურნალო აპერიტივი უებარი საშუალებაა თანამედროვე ცხოვრების დაძაბულობასთან საბრძოლველად. ის არტიმოკებისგან მზადდება, რომლებსაც 13 სახის ბალახეული ემატება. კინარი მთელ მსოფლიოში იყიდება.

უნივერსალური წყალი „ისიდა“

მათთვის, ვისთვისაც კვირფასია ჯანმრთელობა

სუფრის წყალი „ისიდა“ აკმაყოფილებს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის („ჯანმო“) მოთხოვნებს. სერტიფიცირებულია და დღიური ნორმის ოდენობით შეიცავს ადამიანისთვის აუცილებელ და შეუცვლელ მიკროელემენტებს (J, F, Mn, Ca, K, Mg, Na, Zn).

J იოდი — ხელს უწყობს დედის ორგანიზმში ნაყოფის განვითარებას (დეფიციტი იწვევს კრეტინიზმს); მოქმედებს მოზარდის ნორმალურ განვითარებაზე; იცავს ადამიანს ჩივივისგან; მოქმედებს გულსისხლძარღვთა და ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე.

F ფტორი — მინერალიზაციის პროცესების ბიოკატალიზატორია. მისი დეფიციტი იწვევს მინერალიზაციის დარღვევას, კბილის კარიესს.

Mn მანგანუმი — მოქმედებს ჰორმონებსა და ფერმენტებზე. მისი დეფიციტი იწვევს ინსულინარული აპარატის მოშლას, პოტენციის დაქვეითებასა და პათოლოგიურ სიმსუქნეს.

Ca კალციუმი — მონაწილეობს ძვლის უჯრედების წარმოქმნაში. მოქმედებს სისხლის შედეგებაზე, ნერვული იმპულსების გადაცემაზე, ფერმენტული პროცესების აქტივობაზე.

K კალიუმი — უზრუნველყოფს გულის კუნთის მუშაობასა და მის ბუნებრივ აქტივობას, ხელს უწყობს მეტაბოლიზმის გაუმჯობესებას.

Mg მაგნიუმი — ამაგრებს ჩონჩხის ძვლებს, კბილის მინაქარს. ხელს უწყობს თირკმელების, ღვიძლის, გულისა და ტვინის ნორმალურ ფუნქციონირებას.

Na ნატრიუმი — ფიზიოლოგიური (უჯრედგარეთ) სითხის ძირითადი შემადგენელი ნაწილია. არეგულირებს სისხლის წნევას და იცავს სისხლის ბუფერობას.

Zn თუთია — შედის თითქმის ყველა უჯრედის შემადგენლობაში, არეგულირებს მოზარდი ორგანიზმის ნორმალურ განვითარებასა და სქესობრივ მომწიფებას.

საერთო მინერალიზაცია შეადგენს 350 მგ/ლიტრზე, რაც უზრუნველყოფს გულის კუნთის ნორმალურ მუშაობას, ტვინის ქერქისა და ქერქქვეშა ცენტრების აქტივობას, თირკმლის ნორმალურ ფუნქციონირებას, ზრდის ღვიძლის დეტოქსიკაციურ ფუნქციას და ინარჩუნებს ძვლოვანი ქსოვილების ნორმალურ შემადგენლობას.

სასმელად გამოსადეგი არც ერთი სხვა წყალი (არც მდინარის, არც ტბის, არც ჭის და არც წყაროსი) არ შეიცავს ჩამოთვლილ მიკროელემენტებს ერთდროულად და საკმარისი რაოდენობით, ამიტომ მათი ყოველდღიური და ხანგრძლივი გამოყენება ორგანიზმში რომელიმე ელემენტის დეფიციტს იწვევს, შესაბამისად, — ფუნქციონალურ დარღვევებს, რასაც ეწოდება მიკროელემენტოზი. მას მიეკუთვნება ენდემური ჩივივი, კარიესი, ფსორიაზი, პათოლოგიური სიმსუქნე და სხვ.

„ისიდა“ გამიზნულია ოჯახური მოხმარებისთვის, ისხმება ხელის ტუმბოთი აღჭურვილ 20-ლიტრიან ბალონებში.

მსაკვლეპა ღაკაკეთ თბილისში: 899-16-30-21.
890-26-15-15 (ოფისი); რუსთავე: 890-11-50-99; 895-91-24-14.

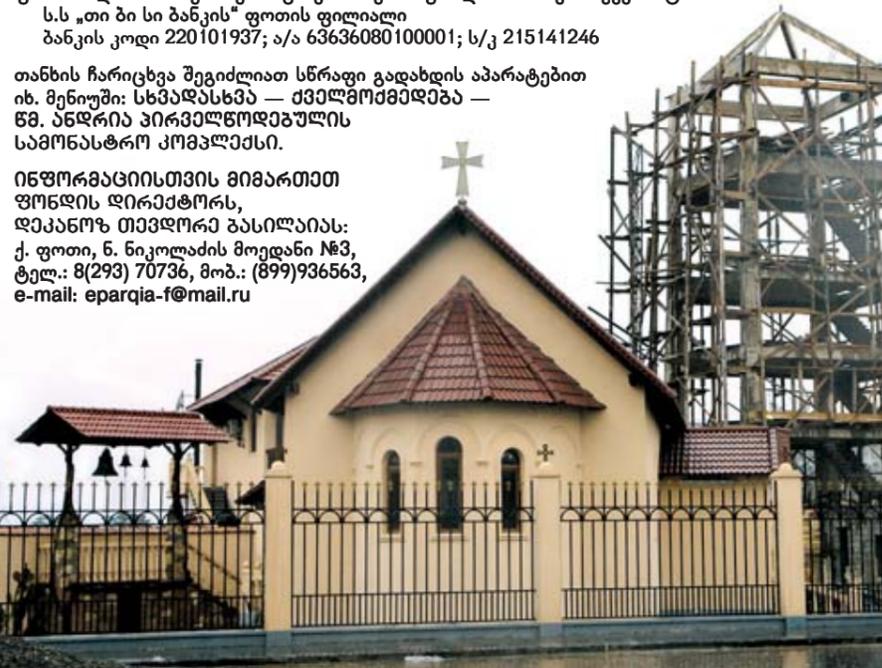
წეიღა ანღრია პირველწოდებულის სამონასტრო კომპლექსის სამკაქლო

ს.ს „გაართიანებული ტალეკომი“	602602
შპს „ახტალი“	700818
შპს „გაბთიკომი“	200320
შპს „ჯეოსელი“	700305
შპს „ბილანი“	200333

ფოთისა და ხობის ეპარქიის განვითარების ფონდის საბანკო რეკვიზიტია:
ს.ს „თი ბი სი ბანკის“ ფოთის ფილიალი
ბანკის კოდი 220101937; ა/ა 63636080100001; ს/კ 215141246

თანხის ჩარიცხვა შეგიძლიათ სწრაფი გადახდის აპარატებით იბ. მენიუში: სხვადასხვა — ქველმომხმადება — წმ. ანღრია პირველწოდებულის სამონასტრო კომპლექსი.

ინფორმაციისთვის მიმართეთ ფონდის დირექტორს, დეკანოზ თეოდორე ბასილიანს:
ქ. ფოთი, ნ. ნიკოლაძის მოედანი №3, ტელ.: 8(293) 70736, მობ.: (899)936563, e-mail: eparqia-f@mail.ru

მოზილურბი **ბელევიზორბი**

კომპიუტერბი **საოჯახო-ბარბი**

Techno BOOM

თბილისი, ვაჟა-ფშაველას №21, წერეთლის №1, აღაგუნებულის ხეივანი, გ-13 კმ (საბითუმო ხანტარი)

თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი

საოპერო სპექტაკლებს იტალიელი დირიჟორი წარუძღვება

თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი ჯუზეპე ვერდის სამ ოპერას ააჟღერებს საქართველოს ეროვნულ მუსიკალურ ცენტრში. საკონცერტო შესრულებით წარმოდგენილი იქნება — 12 ივლისს „ტრუბადური“, 19 ივლისს „ატილა“, 25 ივლისს კი „რიგოლეტო“. სპექტაკლებს წარუძღვება ცნობილი იტალიელი დირიჟორი ჯანლუკა მარჩინანო. „ტრუბადურში“ მანრიკოს განასახიერებს ასევე ცნობილი ახალგაზრდა ამერიკელი ტენორი მარკ ჰელიერი.

ქართველი მსმენელი მათ ხელოვნებას წლეულს, მარტში ლადო ათანაელის საქველმოქმედო ფონდ „თანადგომის“ კონცერტზე ეზიარა. ჩვენს მელომანებს კვლავაც ეძლევათ ამ შესანიშნავ მუსიკოსებთან შეხვედრის შანსი. ოპერების საკონცერტო ვერსიებს ისინი თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის გუნდთან, ორკესტრთან, სოლისტებთან ერთად შეასრულებენ.

www.opera.ge

pirweli.com.ge

პირველი

საინფორმაციო სააგენტო

www.fact.ge

ACM Group

მედიანიუსი

საინფორმაციო სააგენტო

<http://www.medianews.ge>

ესტუბრეთ რვენს სიტს

<http://www.geworld.net>

მთავარი რედაქტორი ირაქლი თოდუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
არამაზ სანაბლიძე, ზონდო მკინარაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლეპან ზანაშრაშვილი
ვებრედაქტორი გონა ხაჭაძე
რეალიზაციის მენეჯერი ღაბით ბუაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაძე, გაზეთი ხელმძღვანელოვს თაქვისუზალი პრანის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. №166/5
ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net